

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

HISTORIE KATEDRY REKREOLOGIE FAKULTY TĚLESNÉ KULTURY

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

Bakalářská práce

Autor: Miroslav Zavadil, rekreologie MVČ

Vedoucí práce: Mgr. Rudolf Rozsypal

Olomouc 2014

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Miroslav Zavadil

Název bakalářské práce: Historie Katedry rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci

Pracoviště: rekreologie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Rudolf Rozsypal

Rok obhajoby bakalářské práce: 2014

Abstrakt: Práce se zabývá historií a vývojem Katedry rekreologie na Univerzitě Palackého v Olomouci od počátků jejího vzniku, okolnostmi, které tomu předcházely v souvislostech vzniku Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Seznamuje se životem a směřováním Katedry rekreologie od jejího založení až po současnost a zachycuje její nejdůležitější momenty. Práce k tomu využívá převážně metodu orální historie, s jejíž pomocí zaznamenává subjektivní vzpomínky bývalých vedoucích Katedry rekreologie.

Klíčová slova: katedra, rekreologie, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, orální historie

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Miroslav Zavadil

Title of the thesis: History of the department recreology Faculty of Physical Culture at Palacký University in Olomouc

Department: Recreationology

Supervisor: Mgr. Rudolf Rozsypal

The year of presentation: 2014

Abstract: This thesis deals with the history of the Department of Recreationology, Palacký University in Olomouc and explores the circumstances that led to its formation. It introduces the development of the Department of Recreationology from the beginning to the present and highlights its most important moments, mostly through oral history and the memories of former heads of the department.

Keywords: Recreationology, Department, Palacký University, Faculty of Physical Culture, Oral history

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Rudolfa Rozspala a uvedl jsem všechny použité materiály a odborné zdroje.

V Olomouci: 25. 2. 2014

Děkuji Mgr. Rudolfu Rozsypalovi a PhDr. Pavlu Urbáškovvi za pomoc a cenné rady, které mi poskytli při metodice a zpracování práce. Dále pak Ing. Jiřímu Štenclovi za technickou pomoc a mým rodičům za podporu při studiu. Děkuji RNDr. Jiřímu Kratochvílovi za poskytnutí dokumentů a materiálů o KRL. Mé poděkování patří rovněž všem respondentům a bývalým vedoucím KRL za věnovaný čas a ochotu ke zprostředkování vzpomínek a poskytnutí rozhovoru.

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	SYNTÉZA POZNATKŮ	10
2.1	Založení olomoucké univerzity.....	10
2.2	Vývoj tělesné výchovy na UP	10
2.3	Založení Katedry rekreologie Fakulty tělesné kultury v Olomouci.....	11
3	CÍLE PRÁCE	15
3.1	Cíl práce	15
3.2	Dílčí cíle	15
4	METODIKA.....	16
4.1	Metody užití při tvorbě bakalářské práce:	16
4.2	Postup tvorby, techniky bakalářské práce:.....	16
4.3	Orální historie.....	18
4.3.1	Příprava rozhovoru	19
4.3.2	Vedení rozhovoru	20
4.3.3	Analýza a interpretace rozhovoru	21
5	DÍLČÍ VÝSLEDKY PRÁCE	23
5.1	O Univerzitě Palackého (UP) v Olomouci.....	23
5.2	Fakulta tělesné kultury (FTK).....	23
5.2.1	1. Etapa Katedry rekreologie FTK UP v letech 1991-2000.....	24
5.2.2	2. Etapa Katedry rekreologie FTK UP v letech 2001-2013.....	25
5.3	Rozhovor s prvním děkanem FTK, prof. Bohuslavem Hodaněm, CSc.	27
5.4	Rozhovor s prvním vedoucím KRL, RNDr. Jaroslavem Bokůvkou, CSc.	31
5.5	Rozhovor s druhým vedoucím KRL, doc. Mojmírem Vážanským, CSc.	41
5.6	Rozhovor s třetím vedoucím KRL, doc. Tomášem Dohnalem, CSc.	45
5.7	Rozhovor s čtvrtým vedoucím KRL, RNDr. Jiřím Kratochvílem	52

5.8	Rozhovor s pátým vedoucím KRL, Mgr. Zdeňkem Hamříkem, Ph.D.	58
6	ZÁVĚRY	65
7	SOUHRN.....	67
8	SUMMARY	68
9	REFERENČNÍ SEZNAM.....	69
10	PŘÍLOHY	72

Seznam zkratek:

KRL	Katedra rekreologie
FTK	Fakulta tělesné kultury
PdF	Pedagogická fakulta
PřF	Přírodovědecká fakulta
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
AS	Akademický senát
FTVS	Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze
FTVŠ	Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislavě
ASC	Akademik sport centrum
IIHP	International Institute for Healt Promotion
OH	Orální historie
MZ	Miroslav Zavadil (tazatel)
BH	prof. PhDr. Bohuslav Hodaň, CSc.
JB	RNDr. Jaroslav Bokůvka, CSc.
MV	doc. PaedDr. Mojmír Vážanský, CSc.
TD	doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.
JK	RNDr. Jiří Kratochvíl
ZH	Mgr. Zdeněk Hamřík, Ph.D.
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ESF	Evropské strukturální fondy
FRVŠ	Fond rozvoje vysokých škol
%	procenta

1 ÚVOD

Katedra rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, je moderní a dlouholetou katedrou FTK. Za své třidvacetileté působení od svého založení roku 1991 prošla mnohými změnami. Ve svém pojetí a naplňování slova rekreologie se zaměřuje na oblast životního stylu jednotlivce i společnosti z různých úhlů pohledu. Obsah její výuky a náplně tvoří multidisciplinární obor, který sestává z částí antropologie, anatomie, filozofie, psychologie, pedagogiky, zážitkové pedagogiky, managementu, marketingu, ekonomie, sociologie, tělesné výchovy, sportovní výchovy, hudební výchovy, základů práva, základů účetnictví, Public relations, cestovního ruchu, komunikačních dovedností, teorie rekreace, teorie her a dalších. Právě multidisciplinarita patří k nejsilnějším stránkám tohoto oboru, protože přináší ucelený pohled na důležitou problematiku, za kterou lze považovat život a zdraví člověka ve společnosti. Tato multidisciplinarita a rozmanitost rekreologie je však zároveň mnohdy nejkritizovanější stránkou tohoto oboru, neboť je jí mnohdy vytýkáno, že se zaobírá příliš velkým množstvím oborů, což jí zabraňuje zabývat se věcmi více do hloubky.

Současné vzdělávací moderní trendy kladou důraz nejen na získávání vědomostí potřebných pro život člověka, ale za stejně důležitý považují i duševní a osobnostní rozvoj člověka, který ho připravuje na zvládání jednoduchých i složitých životních situací. Katedra rekreologie svým zaměřením a vzdělávacími metodami významně působí na osobnost svých studentů, ale zároveň formou interakce ovlivňuje i osobnost svých pedagogů.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Založení olomoucké univerzity

Založení vysoké školy v Olomouci je spojeno s existencí církevních institucí a blízce souvisí se jménem biskupa Viléma Prusinovského z Víckova a s jezuitským řádem. Biskup Prusinovský povolal v r. 1566 do Olomouce jezuitu, aby zde vybudovali univerzitní kolej, tzv. kolej Tovaryšstva Ježíšova, která v roce 1573 povýšila na univerzitu (Šantavý, Hošek, 1980). Vlastní vysokoškolská výuka byla zahájena až o tři roky později, tedy v r. 1576, kdy Angličan, magistr George Warr začal přednášet filosofii, tím vznikla filozofická fakulta (Navrátil, 1973).

2.2 Vývoj tělesné výchovy na UP

Zakladatelem a organizátorem studia tělesné výchovy na Univerzitě Palackého byl profesor Zbyněk Losenický. Roku 1946 vznikl Ústav tělesné výchovy na vysokých školách v Brně, který měl pobočku v Olomouci. Téhož roku se z něj osamostatnil Ústav pro tělesnou výchovu při UP v Olomouci. Učitelství TV se zde studovalo ještě s druhým oborem. Ústav, později katedra tělesné výchovy, postupně přecházel na pedagogickou fakultu, dále na VŠ pedagogickou až zakotvil na nějaký čas roku 1956 na přírodovědecké fakultě. Zde se ve školním roce 1956-1960 studium tělesné výchovy rozšířilo na pětileté, zároveň vznikla i katedra odborné tělesné výchovy (KOTV) a rostl jak počet studujících, tak i nově přijatých učitelů. Z katedry odborné tělesné výchovy vznikly roku 1968 tři katedry: katedra sportů a turistiky, katedra teorie a metodiky tělesné výchovy a katedra tělovýchovně biologických oborů. V roce 1980 přešlo studium TV i s katedrami opět na pedagogickou fakultu, kde v letech 1980-1990 došlo k větší vzájemné spolupráci mezi katedrami, které se podílely na výuce tělesné výchovy (Štekr, 1996).

Pro studium TV i vysokoškolskou tělesnou výchovu bylo velkým přínosem vybudování sportovní haly (v městské části Olomouc, Lazce) a loděnice roku 1976. Vytvořilo to nejen kvalitnější podmínky pro výuku, ale i příznivě ovlivnilo sportovní úroveň studentů, kteří univerzitu úspěšně reprezentovali (Štekr, 1999).

Po pádu totality v listopadu 1989 studenty a učitele přivedla myšlenka svobody a demokracie k vytvoření studia tělesné výchovy na samostatné fakultě. K uskutečnění nápadu došlo dne 27. 8. 1990, kdy akademický senát UP v Olomouci schválil zřízení Fakulty tělesné kultury (Štekr, 1996).

2.3 Založení Katedry rekreologie Fakulty tělesné kultury v Olomouci

Významný rok 1989 přinesl celospolečenské změny v Československu a pád totalitního režimu, svým vlivem takto zasáhl i Univerzitu Palackého v Olomouci. Již dříve diskutované představy o vzniku nové fakulty začaly těmito společenskými změnami dostávat mnohem reálnější podobu, což vedlo ke vzniku Fakulty tělesné kultury v Olomouci. Její oficiální ustanovení proběhlo Akademickým senátem Univerzity Palackého dne 27. srpna 1990. Fakulta tělesné kultury (FTK) zahájila svoji činnost 1. ledna 1991. Prvním děkanem nově vzniklé fakulty se stal prof. Bohuslav Hodaň.

Katedra rekreologie (dále jen KRL) byla oficiálně založena 1. července 1991 a její vznik úzce souvisel s dlouhodobější potřebou studijního oboru zaměřeného na podporu zdravého životního stylu, rekreace a volného času. Byla ustavena jako nová a měla zajišťovat rozvoj jednooborového studia rekreologie. Za zakladatele rekreologie lze považovat prof. Bohuslava Hodaň, CSc., RNDr. Jaroslava Bokůvku CSc., doc. Tomáše Dohnala, CSc., a RNDr. Jiřího Kratochvíla.

Začátky katedry byly těžké, vzhledem k tomu, že tehdy většina kolegů nahlížela na tělesnou výchovu jako ryze sportovní a nebylo mnoho lidí, kteří by ihned rozpoznali budoucí potenciál nového oboru rekreologie a věřili by v jeho úspěch. Sídlem FTK byla tou dobou Právnická fakulta a samotná KRL se skládala ze dvou směrů. První směr byl spíše typicky učitelství a druhý menší zastával spíše pojetí rekreologické. I tato odlišnost nesla své ovoce a mimo jiné i díky tomuto vzniklo univerzitní Akademik sport centrum, kam v roce 1999 odešli PaedDr. Jiří Vaculík, CSc., PhDr. Alena Orlová a PhDr. Miroslav Havlík.

Katedra rekreologie začala v roce 1991 pracovat v tomto složení: vedoucí katedry RNDr. Jaroslav Bokůvka, CSc. a členové PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc., RNDr. Jindřiška Klečková, RNDr. Hana Kostihová, RNDr. Jiří Kratochvíl, PaedDr. Karel Strobl, Jaroslav Matěj a Marta Krátká na sekretariátě. V zahajovacím školním roce 1991/1992 nastoupilo dvacet osm studentů do čtyřletého magisterského studia bez jakékoli specializace.

Důležitá změna nastala až o dva školní roky později, kdy se studium rozdělilo na dvě etapy. Obecný základ oboru rekreologie měli studenti poznat v první etapě, na kterou navazovala vybraná specializace. Specializace se postupem let formovaly a

vyvíjely až do dnešní podoby. Šlo o tyto obory: *Management životního stylu*, také nazývaný jako „Outdoor“, *Management rekreace a sportu* a *Žurnalistiku*.

Průběžně vznikaly specializace jako *Cestovní ruch* (1993) později přejmenovaný na *Cestovní ruch-rekreace v přírodě*. Od roku 1994 najdeme ve studijních plánech obor *Žurnalistika* realizovaný ve spolupráci s Filozofickou fakultou. Ve stejném roce byl koncipován i *Management tělesné kultury*, od roku 1995 pak přibyl *Životní styl a zdraví*.

Přehled významných událostí, personální složení KRL:

- 1991 založení Katedry rekreologie;
- 1992 přichází Mgr. Miloš Korhoň a v roce 1993 odchází Jaroslav Matěj;
- 1994 ke KRL je připojena bývalá katedra TV a sportu s obsazením PhDr. Alena Orlovoá, Mgr. Eva Andršová, PhDr. Karel Drlík, PhDr. Miroslav Havlík, CSc., Mgr. Miloš Hradec, RNDr. Ivan Junk, Mgr. Barbora Řihošková a Jana Miškovská, MUDr. Josef Hřebíček, CSc., PaedDr. Vladimír Kolouch, Mgr. Jiří Skoumal odchází dr. Klečková a Mgr. Korhoň;
- 1995 postupně přicházejí Ing. Halina Kotíková, Mgr. Radek Hanuš, PaedDr. Jiří Vaculík, CSc., Mgr. Jakub Válek a zároveň odchází dr. Kolouch, dr. Jung a **vedoucí katedry dr. Bokůvka**, na jehož místo na základě konkurzu usedá **PaedDr. Mojmír Vážanský, CSc.**;
- 1996 nastává změna na postu sekretářky paní Marta Krátká je nahrazena Zuzanou Tichou, přichází Mgr. Hynek Švarc;
- 1997 nastupuje na post vedoucího katedry PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc. Další změna na místě sekretářek, kam přichází paní Pavlína Starostová a paní Renáta Vaňurová. Odchází dr. Drlík, dr. Hřebíček a Mgr. Andršová;
- 1997 v dubnu 97 podnikají 3 pedagogové R. Hanuš, J. Kratochvíl, J. Skoumal výzkumnou cestu do amerických univerzit specializovaných na outdoor (*Gosham University, Colorado Mountain College, University of Wisconsin-La-Crosse, The University of Southern Mississippi*), aby zde navázali spolupráci a zjistili, jak funguje tento obor v zemích s mnohem delší tradicí. Outdoor fungoval v USA velmi dobře, ale jeho pojetí bylo, dle jejich zjištění, nepřenositelné na české poměry;

- 1998 přichází na katedru Ing. Radmila Hrzánová, doc. RNDr. Miloslav Hrabovský, DrSc., doc. PhDr. Blahoslav Komeščík, CSc., a jeden z prvních absolventů KRL Mgr. Radim Šlachta, Ph.D. a externí učitelé RNDr. Miroslav Černošek, Mgr. Jiří B. Dohnal, PhDr. Allan Gintel, CSc., PhDr. Jan Herzmann, CSc., doc. Ing. Zdeněk Mikoláš, CSc., Mgr. Marek Novotný, doc. PhDr. Jan Neuman, CSc.;
- 1999 do Akademik centra odchází dr. Vaculík, dr. Orlová a dr. Havlík. Odchází také Mgr. Švarc a nastupují PhDr. Jaroslav Čihovský a Mgr. Josef Pisca;
- 2001 přichází Mgr. Rudolf Rozsypal;
- 2000 přichází Ing. Vladimír Hobza, Ph.D. a Mgr. Luděk Šebek a odchází Mgr. B. Řihošková;
- 2003 přichází doc. Ing. Jiří Novotný, CSC., odchází doc. Jan Neumanna a Ing. R. Hrzánová;
- 2004 přichází Ing. Eva Francová, Ph.D.;
- 2006 přichází Ing. Lenka Bártková;
- 2008 odchází doc. J. Novotný, dr. Ing. E. Francová a M. Hradec;
- 2009 přichází PhDr. Jana Hoffmannová;
- 2010 odchází dr. J. Čihovský;
- 2011 přichází a stává se vedoucím **Mgr. Zdeněk Hamřík**;
- 2012 odchází doc. T. Dohnal a dr. R. Šlachta.

Obrázek 1. Strom Katedry rekreologie.

3 CÍLE PRÁCE

3.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce bylo shromáždit informace o Katedře rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci od jejího vzniku v roce 1991 až po současnost.

3.2 Dílčí cíle

Z cílů, které jsem si stanovil, mi vyplynuly následující úkoly práce:

- shromáždit dostupnou literaturu,
- prostudovat a zpracovat literaturu,
- vytvořit ucelený pohled na vznik, vývoj a směřování Katedry rekreologie v kontextu doby a fungování FTK Univerzity Palackého v Olomouci,
- zmapovat historii Katedry rekreologie a působení jejich vedoucích od jejího počátku v roce 1991 po současnost,
- sepsat a zpracovat informace o vedení KRL včetně zástupců vedoucích,
- kontaktovat vedoucí a naplánovat řízené rozhovory,
- zrealizovat rozhovory,
- upravit rozhovory a převést je do psané podoby,
- zpracovat bakalářskou práci.

4 METODIKA

Pro získání údajů potřebných pro zpracování této bakalářské práce bylo použito několik druhů metod a technik. Jako první byl vypracován plán zpracování práce, poté jsem shromáždil nezbytnou literaturu a zdroje. Rovněž jsem vyhledal informace ve studijní agendě STAG. Informace získané z literatury a STAGU jsem analyzoval, porovnal s různými zdroji. Při práci jsem využíval historiografické metody s důrazem na metodu orální historie. Tato byla realizována pomocí řízeného orálního rozhovoru, který byl akusticky zaznamenáván. Následně jsem provedl řízené rozhovory s jednotlivými vedoucími KRL a prvním děkanem FTK. Záznam rozhovoru byl prováděn za pomoci notebooku s připojeným externím mikrofonem. Tyto rozhovory jsem potom zvukově zpracoval, upravil a přepsal do textové podoby, vyhodnotil je a vzhledem k jejich velkému rozsahu z nich vypustil méně důležité pasáže. Následně jsem je chronologicky seřadil. Nakonec jsem vytvořil ucelenou práci, která je syntézou získaných informací a poskytuje pohled na danou problematiku, tedy historii Katedry rekreologie.

4.1 Metody užitá při tvorbě bakalářské práce:

- sběr sekundárních dat – data, která v historii sepsal někdo již dříve, například v knihách, nebo na internetu,
- studium odborné literatury – studium literatury dané problematiky,
- metoda chronologická – informace seřazené od nejstarších po nejnovější,
- metoda orální – orální historie, řízený orální rozhovor, včetně jeho zaznamenání
- metoda zkoumání, která je zaměřená na historický vývoj katedry rekreologie,
- metoda introspektivní – využití svých osobních prožitků, zkušeností.

4.2 Postup tvorby, techniky bakalářské práce:

- heuristika,
- analýza historických pramenů,
- plánování rozhovorů,
- konzultace metodiky přepisu rozhovoru do psané podoby na Katedře Českého jazyka a literatury PdF UP v Olomouci,

- prvotní oslovení dotazovaných (narátorů), osobně, telefonicky nebo e-mailem,
- schůzka s dotazovaným (narátorem) a získání písemného souhlasu s použitím jeho osobních údajů včetně možnosti zveřejnění vzniklého rozhovoru pro potřeby bakalářské práce,
- provedení řízeného rozhovoru na záznam s jednotlivými vedoucími KRL a prvním děkanem FTK,
- odšumění, zvuková úprava a přepis všech rozhovorů z akustické podoby do podoby textové,
- zpracování rozhovorů, několikeré přehrávání záznamu, označení a vypuštění méně zajímavých pasáží rozhovoru,
- syntéza informací,
- interpretace poznatků.

4.3 Orální historie

Pro svou bakalářskou práci, jsem si zvolil metodu „orální historie“ jako hlavní výzkumnou metodu. Vznik této metody můžeme datovat do první poloviny 20. století, období Velké hospodářské krize. A první výzkumy touto metodou pocházejí z USA. Nejstručněji můžeme metodu orální historie přiblížit jako obraz lidské minulosti popsany slovy. Hlavním cílem této metody není získávání faktů, ale samotný subjekt rozhovoru a jeho individuální sdělení, osobní prožitky, rozhodování ve složitých i každodenních situacích či osobní motivace.

„Orální historii můžeme charakterizovat jako metodu, řadu propracovaných, avšak stále se dotvářejících způsobů a postupů, jimiž se badatel v řadě humanitních, společenskovědních oborů dobírá nových informací a poznatků na základě ústního různě fixovaného sdělení osob, jež byly účastníky či svědky určité události nebo procesu, který badatel zkoumá, nebo osob, jejichž individuální prožitky, postoje a názory mohou obohatit naše poznání jak těchto osob, tak situací a obecně skutečností, k nimž se vyjadřují.

Orální historie je tedy metodou, která je používána v historii, sociologii, antropologii, etnografii a psychologii, či dalších disciplínách. V oblasti soudobých dějin je zkoumán historický proces, jehož aktéři, účastníci a svědkové doposud žijí a mohou se k němu na základě svých zkušeností a prožitků uchovaných v paměti vyjadřovat. Nejčastěji se takto děje pomocí ústního sdělení jednotlivců. Oblast výzkumu a cíle projektu zároveň spoluurčují tematiku rozhovorů či vyprávění a konkrétní otázky, které si historik klade při analýze a interpretaci materiálu získaného z rozhovoru či vyprávění.“ (Vaněk a kol., 2003)

Metodě orální historie (dále jen OH) je přisuzováno několik atributů. Je charakterizována jako metoda kvalitativního výzkumu a označována jako postup, který vede k demokratizaci historie proti „klasickým“ historickým přístupům, tj. práci především s písemnými prameny. Metoda rovněž zohledňuje tzv. malé dějiny a rozměr „každodennosti“ v historickém procesu. Pod pojmem kvalitativní výzkum je míněno bádání, které sdělení jednotlivce bere jako svébytnou poznávací hodnotu, nezobecňuje toto sdělení a nevčleňuje je, např. pomocí statistických postupů jako výpovědní jednotku. To znamená, že pokud vede historik např. deset rozhovorů s účastníky určité historické události, nesměřuje ke zjištění, že tolik procent dotazovaných zaujalo události určitý vztah nebo si v ní počínalo určitým způsobem. Historik zde naopak zdůrazňuje

individuální odlišnosti, sleduje jejich případnou shodu nebo neshodu s jinými prameny, hodnotu výpovědní, poznávací individuálních činů, prožitků a postojů, které ve svém celku skládají mozaiku historie v její barevnosti a rozmanitosti. Dalším specifickým rysem orální historie je její složitý vztah k fenoménu označovanému jak objektivní fakta. Sdělení, získaná v rozhovoru nebo vyprávění pocházejí z osobních prožitků a jsou ovlivňována kvalitou paměti dotazovaného a rovněž závisí na jeho osobních motivech, proč vůbec je ochoten rozhovor nebo vyprávění poskytnout. Získané údaje jsou proto nezadatelně a svrchovaně subjektivní, což však badatel, který použije metodu OH, nepocítuje jako nedostatek zastírající „objektivní fakta“.

4.3.1 Příprava rozhovoru

a) Co studovat?

Všechny metodické příručky orální historie kladou zásadní důraz na přípravu tazatelů. Tazatel by měl být už při zahájení projektu orientován v historii sledovaného období.

b) Kritéria výběru narátorů

Tazatel si na základě dosavadních znalostí vytipuje osoby s nimž hodlá vést rozhovor. Musí mít rovněž ujasněny důvody volby té které osoby, s nimiž hodlá vést rozhovor, než je jakkoliv osloví. Tazatel by se měl pokusit seznámit co nejlépe s aktuální situací narátora, aby se při osobním setkání vyhnul dotazům, nebo poznámkám, jež by mohly narátora uvést do rozpaků.

c) Kontaktování narátorů

Ať už je kontakt tazatele s budoucím narátorem proveden jakýmkoliv způsobem (e-mailem, telefonicky, dopisem, nebo zprostředkovaně přes známého), je třeba počítat s tím, že se vytipované osoby mohou poskytnutí rozhovoru bránit. Důvody k tomu mohou být tyto:

- Zásadní odpor vůči jakémukoliv projevu, který se zaznamenává (nahrává), nebo rozhodnutí nevracet se ke své minulosti.
- Zatrpklost osloveného narátora vůči své vlastní minulosti, nebo současné situaci. Například sociální, ekonomické, pocitu ukřivdění, nedocenění apod.
- Věk, zdravotní důvody, fyzický, nebo psychický stav.
- Skutečná, nebo předstíraná skromnost narátora.

- Výmluvy narátorů na to, že už spoustu rozhovorů dříve vedli, takže „o sobě už všechno podstatné řekli“.

4.3.2 Vedení rozhovoru

Při osobním setkání se po úvodních zdvořilostech zopakují hlavní okruhy rozhovoru a zkontroluje se funkčnost nahrávacího zařízení. Již do záznamu se uvede název projektu, jméno narátora, jméno tazatele, místo a datum konání rozhovoru, účel pro který se rozhovor realizuje. Je výhodné na počátku dotazovaného povzbudit. Například otázkou vedenou na jeho dětství, rodiče, sourozence apod. Tyto okruhy bývají u většiny lidí bezkonfliktním obdobím, na které téměř každý rád vzpomíná. Tím se zvyšuje pravděpodobnost, že se narátor může sám velmi dobře „rozpovídat“.

V prvním rozhovoru by měl tazatel nechat dotazovanému co největší prostor. Neměl by svými otázkami narátora „zahltit“, takže nepokládat více otázek najednou. Tazatel by měl pokládat takové otázky, (pokud se nejedná o otázky tzv. zajišťovací, nebo uzavřené) na které orátor nemůže odpovědět jen „ano“, nebo „ne“. To znamená používat při rozhovoru co nejvíce tzv. *otevřené otázky* a nejlépe uvozené slovy „jak“, „proč“, „který“, „jakým způsobem“ apod. Na ty totiž nelze odpovědět slovy ano – ne.

Když se narátor ve své řeči zarazí, že si nevzpomíná na nějaké konkrétní údaje, např. jméno, místo, datum, měl by mu tazatel vypomoci, ale ani chybně uvedený údaj bezprostředně neopravovat. Aby u narátora nevznikl dojem, že tazatel opravuje jeho, ale ne chybný údaj. Tazatel by si měl průběžně rozhovor vyhodnocovat a v místech kde je výpověď narátora nejasná, nebo „zabíhavá“ raději počkat, nebo si udělat poznámku, aby mohl sdělení, nebo skutečnost na kterou se dotazoval, v pravý čas například na konci rozhovoru, nebo v rozhovoru druhém, opětovně položit, nebo nějak připomenout.

Záznam rozhovoru by měl postihnout:

- charakteristické mimoslovní projevy narátora (jeho nervozitu, trému, nejistotu, sebejistotu, uvolněnost, upřímnost, otevřenost, rezervovanost) vůči vědomým, či nevědomým omylům a nepravdám;
- zjevné omyly u dat, jmen a jiných údajů, které se během rozhovoru nepodařilo pravit;
- místa, kde se rozhovor dotkl závažné, nebo citlivé problematiky, nebo nové informace.

4.3.3 Analýza a interpretace rozhovoru

Analýza (rozbor) a interpretace (výklad) představují procesy, bez nichž nahrávka (záznam) a přepis rozhovoru, nebo vyprávění zůstávají pouze uloženými archivním materiálem, který čeká na zpracování. Předpokladem náležité analýzy a interpretace je seznámení výzkumníka s historickými fakty z období které zkoumá. Čím přesnější má výzkumník ujasněny cíle projektu, tím přesnější vodítka má daná, kterými směry se bude analýza a interpretace ubírat a jaký druh poznatků a závěrů z rozhovoru vyvozovat. Tyto poznatky umožní nejen připravit dobrý rozhovor, ale mohou rovněž ukázat, které prvky rozhovoru, nebo vyprávění na sebe soustředí pozornost při analýze a budou vyžadovat citlivou a nezaujatou interpretaci. U žádného rozhovoru nelze do jisté míry vyloučit překvapivý a nečekaný obrat, nebo sdělení.

Při zpracování rozhovoru si výzkumník musí všímat jeho obsahové i formální stránky. Zvukový záznam i přepis by měl analyzovat nejprve z hlediska tematického rozložení rozhovoru na kratší úseky, které se vztahují k jednotlivým tématům. Také je přínosné, pokud je provedena jazyková analýza rozhovoru. Například sledování, ve které mluvnické osobě se narátor vyjadřuje nejčastěji, nebo u jednotlivých částí, nebo témat rozhovoru. Nejběžnější je užití první osoby jednotného čísla. (narátor mluví o svém životě, líčí svůj příběh.) Ale není ani vzácné, přejde-li narátor, mnohdy i nevědomky do první osoby čísla množného, („my jsme dělali to / my jsme se rozhodli / my jsme vyučovali“), případně do vyjádření neosobního („tenkrát se říkalo / dělalo se tak“).

Vzhledem k tomu, že výzkumný projekt mnohdy shromáždí od narátorů materiál obsahující řádově desítky až stovky hodin nahrávek a desítky a stovky stran přepisu rozhovorů, je vhodné provést *kondenzaci* jednotlivých rozhovorů, podle předem dohodnutých interpretačních kritérií. Výsledkem toho je potom přehlednější řada „resumé“ jednotlivých rozhovorů, které vypouštějí balast. Takto získané „resumé“ lze pak snáze porovnat, než původní celý materiál.

Interpretaci rozhovoru je potom možné provádět z těchto možných zorných úhlů:

- a) z hlediska narátora – snaha o proniknutí do jeho osobnosti a charakteru;
- b) z hlediska obsahu vyprávění/rozhovoru – interpret sleduje kterým událostem a proč přisuzuje narátor mimořádnou závažnost, ve kterých částech

rozhovoru uvádí nové stanoviska a kde se naopak shoduje s obecným míněním, nebo automaticky opakuje známá fakta;

- c) z hlediska cíle projektu – interpret se zaměřuje na ty části, nebo momenty rozhovoru, kde dotazovaný poskytl vědomě, nebo nevědomky nové obohacující, nebo korigující údaje, názory a stanoviska k otázkám, které projekt řeší.

5 DÍLČÍ VÝSLEDKY PRÁCE

5.1 O Univerzitě Palackého (UP) v Olomouci

Univerzita Palackého v Olomouci má dlouhou a bohatou tradici. Je to nejstarší vysoká škola na Moravě a zároveň druhá nejstarší VŠ v České republice. Univerzita v Olomouci byla založena již roku 1673 a v dnešní době patří mezi moderní vzdělávací instituce, zaměřené na výuku, ale také na vědecký a technologický výzkum.

UP patří z pohledu zájemců o studium na vysoké škole v rámci ČR bezesporu k velmi zajímavým VŠ, což dokazuje i každoroční vysoký počet přihlášek ke studiu.

Univerzita Palackého také spolupracuje s mnoha partnerskými vysokými školami po celém světě, to umožňuje studentům vycestovat do zahraničí v rámci studia, například prostřednictvím studijních pobytů Erasmus. Zároveň u nás na UP studují studenti z evropských zemí, tak i ze zámorí.

5.2 Fakulta tělesné kultury (FTK)

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci vznikla 27. 8. 1990, kdy byla zřízena Akademickým senátem UP. Její činnost byla zahájena 1. ledna 1991. V prvních letech studovalo na FTK okolo 500 studentů. Tento počet se postupně zvyšoval.

Ve funkci děkana se vystřídal za třiatdvacet let existence fakulty tyto osoby:

prof. PhDr. Bohuslav HODANĚ, CSc.,

prof. PhDr. František VAVERKA, CSc.,

prof. PhDr. Hana VÁLKOVÁ, CSc.,

doc. PhDr. Dušan TOMAJKO, CSc.,

doc. PhDr. Zbyněk SVOZIL, Ph.D.

Podle Chalupy (2009, 61) jsou v současné době „základními studijními směry FTK UP: studium učitelství tělesné výchovy, fyzioterapie, aplikované tělesné výchovy, tělesné výchovy a sportu, rekreologie, ochrany obyvatelstva a managementu sportu a trenérství“. Na fakultě se vyučuje jak bakalářské, tak i navazující magisterské či doktorské studium a to buď prezenční, nebo kombinovanou formou studia. FTK nabízí možnost získání velkého množství licencí, například plavčíka, vodního záchranáře, instruktora fitcentra, lyžování, snowboardingu, lanových aktivit atd.

5.2.1 1. Etapa Katedry rekreologie FTK UP v letech 1991-2000

Rekreologie - Bc

V roce 1991 byl na fakultě tělesné kultury UP akreditován tento nový studijní obor (Hodaň, Dohnal, 2005). V současnosti se studuje ve formě prezenčního i kombinovaného tříletého oborového bakalářského studia.

Snaží se připravit specialisty ve zvolených odbornostech s praktickým zaměřením. Odborné zaměření se dělí do dvou kategorií: Rekreologie - pedagogika volného času a Rekreologie – management volného času a rekreace (Palaščák, 2008).

„Absolvent se stává specialistou v oblasti využívání volného času, realizátorem volnočasových programů obyvatel, resp. řídicím pracovníkem v oblasti volnočasových aktivit (managementu této oblasti)“ (Palaščák, 2008).

Oddělením od Katedry rekreologie vznikl v akademickém roce 1998-1999 **Akademik centrum**, pod vedením PaedDr. Jiřího Vaculíka, CSc. Ten měl za úkol organizaci tělesné výchovy studentů, zaměstnanců UP a olomoucké veřejnosti. (Štekr & Válková, 2001).

Ti zde mohou trávit svůj volný čas jednorázovými či dlouhodobými sportovními a rekreačními aktivitami, včetně každoročního Sportovního dne UP. (Palaščák, 2008). Po 30. září 2001 dochází k změně názvu Akademik centra na **Akademik sport centrum**.

5.2.2 2. Etapa Katedry rekreologie FTK UP v letech 2001-2013

V akademickém roce 2008/2009 se rozdělil prezenční bakalářský obor rekreologie na management rekreace a sportu a na management životního stylu neboli zážitkovou pedagogiku. Tento rok byl navíc provázen změnami. Týkaly se vytvořením nových zkratk studijních předmětů. Zároveň došlo u některých z nich k jejich celkovému přejmenování (Horák, 2008). V akademickém roce 2010/2011 se otvírá pro velký zájem studentů obor rekreologie i v kombinované formě magisterského navazujícího studia (Horák, 2010).

Rekreologie - Mgr.

Rekreologie se vyučuje v magisterském navazujícím studiu v prezenční formě a od roku 2010 i ve formě kombinované. Obor se snaží připravit odborníky, řídicí pracovníky a organizátory k naplňování rekreačních, regeneračních, kondičních, rekondičních a resocializačních cílů. Absolventi jsou připraveni k vytváření programů pro individuální využívání volného času či pro sportovní činnost ve speciálních a školských zařízeních (Palaščík, 2006).

Významné konference, semináře na Katedře rekreologie FTK. a další akce (zpracováno na základě publikací Přehled o činnosti za rok 2001- 2010):

rekreologie - seminář „Současné trendy a regionální aspekty rozvoje ČR a rekreace“ - za podpory programu PHARE a Ministerstva pro místní rozvoj (duben 2001), „Česká cesta FITNESS do 21. století“ (21. 9. 2001), „Sport management“ (13. – 14. 6. 2002, 25. 11. 2004), mezinárodní pracovní setkání „Compass Network in Outdoor Education“ (7. - 9. 2. 2003), „Meeting of the European AEE members and their friends“, „Baldovec, the Czech Republic“ (30. 4. – 2. 5. 2004), mezinárodní kurz pro studenty VŠ zaměřený na rozvoj a výchovu k aktivnímu občanství pro 21. století – „Czech Experience in Outdoor Education“ (14. 5 – 4. 6. 2004), workshop „Současný stav a perspektivy výuky ekonomických disciplín na neekonomických fakultách vysokých škol“ (30. 9. 2004), mezinárodní kurz pobytu v letní přírodě „Czech Experience in Outdoor Education“ (12. – 26. 5. 2005), odborný seminář „Rekreologie na cestě“ (22. 11. 2005), „Restrukturace oboru a inovace curricul studijního oboru Rekreologie“

(24. 2., 19. 5., 8. 9., 24. 11. 2006), mezinárodní seminář k problematice rekreologie jako vědního oboru a studijní specializace (13. 9. 2007), pracovní setkání zástupců FTK UP, Ministerstva zdravotnictví a Státního zdravotního ústavu k řešení Koncepce podpory PA v celonárodním kontextu (17. 12. 2008), Workshop za účasti mezinárodních expertů v oblasti PPA (20. – 21. 5. 2010, 7. – 8. 10. 2010), mezinárodní konference „Movement and Health (24. – 25. 11. 2010).

Tabulka 1. Souhrnný přehled vedení katedry rekreologie v letech 1991 až 2014 (zpracováno na základě knih: Fakulty tělesné kultury-Studijní program na studijní rok 1991-2013).

	Vedoucí	Zástupce vedoucího
1991-1995		
	BOKŮVKA Jaroslav, RNDr., CSc.	DOHNAL Tomáš, PaedDr.
1995-1997		
	VÁŽANSKÝ Mojmir, PaedDr., CSc.	DOHNAL Tomáš, PaedDr., CSc.
1997-1998		
	DOHNAL Tomáš, PaedDr., CSc.	VACULÍK Jiří, PaedDr., CSc.
1998-2003		
	DOHNAL Tomáš, PaedDr., CSc.	KRATOCHVÍL Jiří, RNDr.
2003-2006		
	KRATOCHVÍL Jiří, RNDr.	ŠLACHTA Radim, Mgr., Ph.D.
2006-2011		
	DOHNAL Tomáš, doc., PaedDr., CSc.	KRATOCHVÍL Jiří, RNDr.
2011-2014		
	HAMŘÍK Zdeněk, Mgr., Ph.D.	JIRÁSEK Ivo, prof., PhDr.

5.3 **Rozhovor s prvním děkanem FTK, prof. Bohuslavem Hodaněm, CSc.**

Rozhovor se uskutečnil 28. 5. 2012 na Pedagogické fakultě UP v Olomouci.

MZ: Co jste vystudoval, kde jste působil, jak začala Vaše akademická kariéra, popřípadě základní informace o Vás?

BH: Já jsem vystudoval v Brně na Masarykově univerzitě, absolvoval jsem v roce 54, což už je dávná historie, protože jsem na tom nebyl jaksí politicky nejlépe, tak mě z Brna vyhodili až do Krnova na umístěnku, tam jsem působil nejprve na osmileté střední škole, jeden rok, potom jsem působil na zdravotnické škole v Krnově. V Krnově jsem strávil celkem 6 let a potom jsem se dostal na konkurz na tehdejší Pedagogický institut do Olomouce, a to díky tomu, že už jsem v Krnově jako učitel SŠ začal dělat kandidaturu v Bratislavě, takže díky tomuto jsem se dostal na Pedagogický institut (PI), po dvou letech, to bylo v roce 61. V roce 64 jsem odjel na expertízu do Tuniska, tam jsem byl do roku 66 a v tom mezidobí 64-66 se z PI stala Pedagogická fakulta, takže od té doby jsem byl na PdF až do roku 90, v roce 90 jsem se stal prvním děkanem té nové Pedagogické fakulty, ale protože v průběhu roku 90 se dotvořila dávná idea o vzniku samostatné fakulty tělovýchovné, která byla založena v září 90, de jure a de facto začala fungovat od ledna 91. A já jsem tedy přešel na Fakultu tělesné kultury, jak jsme ji nazvali, a stal jsem se prvním děkanem této fakulty, kde jsem jako děkan působil dvě funkční období. A tam jsem prostě strávil zbytek své akademické kariéry, kterou jsem ukončil v prosinci loňského roku 2011, takže ta akademická kariéra olomoucká trvala 50 let. A teď jsem tedy zaměstnán v Projektovém servisu UP jako projektový manažer. Takže to je tak zhruba moje curriculum.

MZ: Máte nějaký vztah ke sportu? Většina lidí, se kterými jsem dělal rozhovor před Vámi, dělala nějaký sport nebo k němu měli blízký vztah, nebo to byli tzv. tělocvikáři. Tak Vy také?

BH: Pochopitelně, že většina lidí tohoto charakteru má vztah ke sportu. Můj hlavní sport byla gymnastika, takže kdysi dávno jsem byl gymnasta. Ne sice takové té úplně vrcholové úrovně, ale na takové té vrcholovější úrovni, to byly tenkrát různé třídy, tak já jsem měl tehdy první třídu výkonnostní a mimo to jsem se věnoval různým jiným sportům a dodneška lyžuju, plavu, běhám a jezdím na bicyklu a takové blbosti dělám.

MZ: Byl jste i trenérem?

BH: Jo, ještě v Brně, když jsem aktivně působil jako gymnasta, tak jsem trénoval dorostenky, gymnastky a když jsem přešel do Krnova, tak jsem se věnoval těch šest let trénování žen, gymnastek a to dosti úspěšně, protože dvě z nich a to jako neplacený trenér tenkrát, protože placení trenéři v té době asi ani nebyli, jenom na té ústřední úrovni asi, tak z toho dvě jsem měl ve druhém družstvu reprezentačním republikovém. Ta kariéra trenérská skončila tím, jak jsem přišel do Olomouce, tady jsem potom vlastně ještě pokračoval dva roky, ale potom jak jsem odjel do toho Tuniska, tak po návratu už jsem se tomu nevěnoval. Pak už se ze mě stal vyloženě jenom teoretik.

MZ: Někteří Vaši kolegové v rozhovorech zmínili, že jste jedním ze zakladatelů rekreologie nebo že jste výrazně ovlivnil založení a počátky rekreologie z tehdejší pozice děkana. A kolegové, co se na tom podíleli, jako např. J. Bokůvka, T. Dohnal, J. Kratochvíl atd., Vás často zmiňovali.

BH: No tak já bych řekl, že za to můžu úplně, teda. Protože když jsem jako děkan uvažoval, protože my jsme převzali studium učitelství TV a mně se to zdálo trošku málo na fakultu mít jeden obor. Tak jsme uvažovali o dalších oborech, a protože jsem měl takový vztah k tomu pohybu a chtěl jsem taky ten pohyb využít jinak než sportovně, tak jsem vycházel z teze, že zdravý člověk se potřebuje pohybovat, aby zůstal zdravým. Stane se, že onemocní, něco se s ním děje, vyléčí se, projde rehabilitací, ale to ještě neznamená, že je zdravěj. Tam je ještě potřeba něco. Takže na začátku je nějaká prevence a potom je nějaká rekondice, nebo něco takového. Tak s touto myšlenkou jsem začal objíždět různá taková zařízení lázeňského typu, mluvil jsem s těmi řediteli a ti mě tady tuto myšlenku upřesnili v tom smyslu, že je to tak. Jsem zdravěj, potřebuju prevenci, onemocním, dostávám se do původního stavu, potom mě někdo zrehabilituje, ale ještě nejsem úplně v tom původním stavu, tak abych se do něho dostal, tak je potřeba ta rekondice. Čili toto je ten problém té rekreologie, jak jsme to nazvali. Nevěděli jsme jak to nazvat, měli jsme řadu názvů, kde jsme se dohadovali, ale zdálo se nám to nejlepší ta rekreologie a ta má teda ten charakter preventivní a rekondiční, regenerační, rehabilitační atd. Čili to byla taková myšlenka, na základě které začala vznikat ta rekreologie jako obor a vznikala Katedra rekreologie. Ale byl problém v tom, že na to nebyli vzděláni lidé. Tak jsme z různých kateder začali vybírat lidi, o kterých jsme si mysleli, že nám můžou nějak pomoci. Protože byl i problém toho curricula rekreologie, protože to nikdo neznal. Takže se to curriculum postupně

vytvářelo, já jsem dával nějaké návrhy, ke kterým se vyjadřovali lidé, ty které jste jmenoval a to curriculum se vytvářelo a dostalo se do té podoby, že jsme byli schopni ten obor založit a vybrat, podle zájmu lidí z ostatních kateder, kteří by na tom spolupracovali. Ale nebyli v tom vzdělání, takže taky to byl problém, aby se s tím seznámili, že takže byla to zajímavá práce, cosi nového se budovalo přímo na zelené louce. A to trvalo pár let. A tito lidé, o kterých mluvíte, do toho velmi výrazně zasáhli, i vedoucí kateder se pochopitelně měnili, že tak jak jsme to získávali z různých kateder, jedno období jsme tady měli i jednoho Brňáka, se kterým jsme se zase brzy rozloučili, protože on se nám v tomto úplně nehodil, protože on byl dobrý odborník, ale jako organizátor, tam mu to vůbec nešlo.

MZ: Myslíte doc. Vážanský, tehdejší dr. Mojmír Vážanský?

BH: Vážanský, ano. Ale ten tam byl jen krátce, asi jen dva roky. A později se ta katedra dostala poměrně za krátkou dobu na velmi vysokou úroveň, protože to bylo období, kdy ti lidi měli pocit, že něco nového budují, měli zájem, takže začnu tím Bokůvkou, ale ten pak odešel, proto ho zmiňuji jako prvního, ne protože byl nejdůležitější. Prostě se na tom spoluzaložení podílel, byl tam Jirka Kratochvíl a řada dalších, které tady nebudu jmenovat, protože bych v podstatě jmenoval celou katedru. Ale myslím si, že největší podíl na tom vývoji hlavně v posledních letech má Tomáš Dohnal, kterej to vedl dlouho, dlouho a měl tam dobrou partu lidí. A ta úroveň KRL a to curriculum bylo vnímáno mezinárodně velmi dobře. Já jsem o tom jednou informoval na nějaké konferenci. Fakulta vstoupila do takového International Institut for Health Promotion (IIHP) a my jsme byli jedním ze zakládajících členů a měli jsme taková různá setkání. A tak jsem tam o tom curriculum a stavu informoval na tom setkání IIHP a chtěli to po mě na různých částech světa. Potom doc. Stejskal, který o tom zase informoval na zasedání v Brazílii, zase to bylo velmi úspěšné. Doc. Stejskal, i když nebyl vůbec na té katedře, tak velmi významně pomohl vývoji rekreologie hlavně v oblasti toho health promotion. Takže tam byla spousta lidí, kteří to curriculum a katedru povyšovali na hodně vysokou úroveň.

Potom jsme kdysi před pár lety dostali projekt Evropské sociální fondy, kdy jsme tu rekreologii zase chtěli trochu pozvednout, tak jsme to srovnávali s různými oblastmi, s různými studii tady v Evropě, přebrali jsme od nich některé věci a naopak některé věci přebrali oni od nás, některé věci pro nás specifické, takže se to dostalo na

takovou srovnatelnou úroveň s tím zahraničím a těmi významnými zahraničními pracovišti jsme spolupracovali. Takže celý ten projekt byl od začátku velmi slušný.

MZ: Kolegové v rozhovorech před Vámi zmínili nově příchozí lidi na KRL.

BH: Ten obor se vyvíjel. Takže začaly nějaké oblasti té rekreologie. Takže následně se k tomu health promotion přidaly také oblasti ekonomické věci, které se týkají té rekreace, management rekreace apod. Takže se to rozrostlo na čtyři takové obory a z toho důvodu tam byli přibíráni noví lidé. A to byla zase zásluha Tomáše Dohnala, který nevím jak, k těm lidem přicházel, ale podařilo se mu tam dostat velmi kvalitní lidi. Třebas Ing. Halina Kotíková nebo Ing., teďka už docent Hobza. Čili to jsou lidé ekonomicky ladění, kteří to zase posouvají někam jinam. Do cestovního ruchu se to posouvalo třeba díky té Kotíkové.

MZ: Zaznamenal jsem v materiálech a rozhovorech komentář, týkající se pozdějšího dělení směrů na KRL na proud rekreologický a sportovní, tělocvikářský, včetně vzniku Akademik sport centra. Co byste o tom mohl říci?

BH: Fakulta původně zodpovídala za TV pro celou univerzitu. To bylo kdysi povinné, následně se to stalo dobrovolným, ale bylo potřeba zabezpečit, aby se ti studenti i s ostatních fakult mohli hýbat. Ale pro tu naši fakultu to byl dost velký záběr, tady toto. Čili my jsme v rámci té rekreologie přibrali lidi, kteří se tomuto věnovali, ale byla to pro nás dost velká zátěž, takže postupně si tady tito lidi založili ten Akademik sport centrum (ASC) a odešli do tohoto ASC. Tam nešlo o nějaký spor mezi pojetím, tam šlo jenom o to zabezpečit to hýbání se studentů celouniverzitních. Takže ta skupina lidí co tam byla, že se původně tomuto bude věnovat, tak odešli a založili samostatné centrum. Ale to byl záměr, to nebyl nějaký truc.

5.4 Rozhovor s prvním vedoucím KRL, RNDr. Jaroslavem Bokůvkou, CSc.

Rozhovor se uskutečnil 18. 4. 2012 na Pedagogické fakultě UP v Olomouci.

MZ: Co jste vystudoval, kde jste působil, jak začala Vaše akademická kariéra, popřípadě základní informace o Vás?

JB: Studoval jsem v UP Olomouci učitelský obor TV-Zeměpis a ten jsem skončil v roce 1976 a vždycky jsem měl tendenci věnovat se pohybu, sportu. A po skončení studia jsem se chtěl k tomu tzv. vrátit. První rok jsem pracoval na tehdejší OV ČSTV (Okresní výbor Českého svazu tělesné výchovy), který už neexistuje, pak vojna. Pak jsem nastoupil tady vedle na SPŠ strojní (pozn. dnes Střední průmyslová škola strojnická, tř. 17. Listopadu 49), kde jsem učil asi rok a půl. A asi v lednu 1980 jsem přešel na tehdejší Přírodovědeckou fakultu UP, kde jsem byl chvíli v laboratoři Vrcholového sportu a chvíli na Katedře didaktiky sportu, kam jsem postupně přešel. Tím to jakoby začalo. Zpočátku mě hlavně zajímala didaktika a mým takovým mentorem byl prof. Frömel, který byl a do současnosti je takovým vyhlášeným didaktikem školní TV. Tam jsem učil až do revoluce roku 89. Postupně se tvořil, nebo vyděloval předmět, který se jmenoval různě a zabýval se hlavně životním stylem, volným časem, pohybem a kombinací těchto tří částí. Takže od té didaktiky jsem se postupně jakoby propracoval k tomuto a po revoluci, když se zakládala FTK.

Ono to šlo všechno jakoby souběžně, lidé, kteří jednak na PdF měli bývalou výuku učitelů pro 1. stupeň atd., a z PŘF se spojili do FTK. A samozřejmě souběžně s tím se začala vytvářet Katedra rekreologie, což byl takový jakoby souboj, protože tehdy volný čas a naplňování volného času a příprava nějakých specialistů pro práci s lidmi ve volném čase, to v podstatě neexistovalo. Takže my jsme měli jisté štěstí, že na fakultě FTK pracoval prof. Hodaň, což byl první děkan FTK, který měl progresivní tendence. A ten už od počátku tvorby FTK stál o to, aby vznikla KRL. Jenom taky řeknu, proč to taky tak bylo, protože my jsme se společně s prof. Hodaněm od osmdesátých let tímto zabývali, protože ono to jinak tehdy nešlo, než přes orgány ČSTV. Proto my jsme zasedali v různých komisích na MŠMT komisí svazových např. Asociace sportu pro všechny atd. a tam jsme se snažili to rozvinout a souběžně s tím jsme dělali první centra volného času jako placené služby. To bylo snad jedno z prvních v republice v Předmostí u Přerova, které bylo obdobou současných center, kde lidé docházejí a zaplatí si za nějakou službu a tam pak cvičí na nějakých „divných strojích“, posilovacích apod. My jsme to měli nasměrované spíše na akce s dětmi, případně

firemní pobyty atd. To byl takový praktický základ věci a potřebovali jsme k tomu studenty, nějaké odborníky, kteří by to vedli, a to všechno se nějak propojilo v to, že katedra KRL by měla svůj význam, svoje místo mezi jednotlivými katedrami.

Další výhodou bylo, že v těch letech, kdy to začínalo, jsme měli okamžitou možnost kontaktu se zahraničím. Kamkoliv jsme napsali, kamkoliv jsme se ozvali, že potřebujeme nějakou vědomost nebo člověka, tak velmi rychle sem mohli přijet lidé ze zahraničí. Takže jsme navázali velmi rychlé kontakty jak s německy mluvícími, tak s anglicky mluvícími, měli jsme možnost vyjet do zahraničí, takže jsme přivezli některé části curricula, které jsme mohli nasadit na to, ale samozřejmě, teď taková vsuvka. Všechny ty předměty, které tam byly, tak učili ti učitelé, kteří přešli na katedru z bývalých kateder sportu, didaktiky apod., takže jsme se to učili za pochodu. Obsah studia se vytvářel a přetvářel za pochodu, což samozřejmě bylo zajímavé, ale bylo potřeba to neustále měnit. A když i dneska mluvím s doc. Dohnalem, tak i dneska se to curriculum vytváří pořád a inovuje se a reaguje tak na trh. Teď udělám stříh do současnosti. Když to tak s Vámi rekapituluji, tak si uvědomuji, že ten začátek, ta devadesátá léta jako by byla příliš včasná na to, jako by to bylo příliš brzo, jako bychom teprve říkali, co by ti absolventi měli možnost dělat, ale ten pracovní trh na to ještě nebyl připravený. A tam jsme přes MŠMT děkan FTK, já ve spolupráci s děkany ostatních fakult, kde ale tento obor vůbec nebyl, protože tady byl první v republice, tak se snažil, ale myslím, že ti první absolventi, kteří odcházeli v roce 93,94,95 měli problém, protože to bylo příliš brzy. No tak to byla jakoby taková komparace, co bylo tehdy a co je v těchto letech.

Katedra vznikla jakoby tím, že se někteří učitelé přesunuli z ostatních kateder, myslím, že první sídlo jsme měli jako celá fakulta na současné Právnické fakultě, takže jsme se tak všelijak sestěhovávali, takže to bylo komplikované období po stránce organizační, technické apod., ale myslím si, že ten trend byl nastaven docela dobře, protože jak už jsem řekl, měli jsme možnost vyjet do zahraničí jak s prof. Hodaněm, tak já později s některými svými kolegy a některé ty základní věci přivést. A ty uši v tom zahraničí poslouchaly a cokoliv jsme potřebovali, tak opravdu sem přijeli jak lektoři, tak i přednášející, takže to prvotní nastavení nebylo úplně mimo, že bychom si to vymysleli, způsob takto to bude, nedívej se vlevo, vpravo. A je pravda, že jsme se orientovali především na země, kde už tito specialisté desetiletí absolvovali a už dělali v praxi. Takže jsme byli třeba s prof. Hodaněm v Kanadě na takové první stáži, mám

pocit, že to bylo v roce 93, kdy jsme byli na univerzitě v Torontu. Viděli jsme tam lidi přímo v praxi, viděli jsme přednášející, co dělají, jak to přednáší, o čem publikují, kam směřují jakoby ten obor, pokud se tomu vůbec tak dá říci. Takovou tu vazbu s praxí, jak vlastně potom ti lidé pracují v praxi. To jsem měl možnost vidět na stáži v Norsku, kde jsem byl šest měsíců a kde jsem poznal veškeré ty jednotlivé nuance, co by asi náš absolvent měl dělat. Samozřejmě, že po návratu člověk viděl, že v praxi u nás to takto není a neexistuje, takže jsme měli tendenci tlačit i na některé orgány ministerstva a snažili jsme se to nějakým způsobem zase propojit.

Nicméně musím říci, že ty první roky byly nesmírně zajímavé! Protože to bylo něco jiného, nového. My jsme k tomu učitelství, které bylo tradiční a zavedené, dali určitý doplněk. A dokonce i výběr studentů byl velmi zajímavý. My jsme si tam mohli dát cosi, co nebylo před tím vůbec zvykem. Protože před tím, bylo zvykem, že kdo měl nějaké výsledky ze SŠ, pak se na něj nasadily nějaké testy fyzické zdatnosti a zase kombinace toho, že se tady objevilo X uchazečů. My jsme k tomu mohli dát potom takové to posouzení subjektivní, jak se nám ten člověk jevil, když jsme s ním hovořili, jak se projevil v nějaké konkrétní situaci, kterou jsme mu nějak nastavili, takovou tu modelovou situaci, jako se dnes používají třeba v personálních záležitostech. To jsme tam měli možnost dát, takže absolventi byli trošku jiní, než příští učitelé TV v kombinaci s jiným předmětem. A musím říci, že když dám nějaký stříh do dneška nebo dnešní doby, že řada těch absolventů prvních, tak se s nimi potkám, ne pravidelně samozřejmě a oni jsou vskutku osobnosti. Ne všichni samozřejmě, někteří zapadli, ale někteří jsou vidět. Robert Knébl mě napadá, trenér kanoistiky, který už se na to dívá jinak, Martin Palán, dělá ředitele nějakého lyžařského střediska na Moravě. Jakoby je to trošičku mimo takový ten obor, ta rekreologie, ale je to, co jsme si asi představovali, že by ti lidé mohli dělat.

To byl ten počátek. Počátek byl složitý i v tom, že to bylo období po revoluci, kdy se spousta věcí musela vybojovat. Takže my jsme tu roli, kterou tam měl akademický senát a kterou má i dnes, nevím, jak je to dnes, abych se přiznal, už to nevím úplně přesně, tehdy to byl poměr 50:50 studentů a učitelů. Takže spousta těch věcí vznikala velmi těžce, ale na druhou stranu po velmi, velmi živých diskuzích a nebyly to nějaké zkostnatělé záležitosti a byl tam i ten názor studentů a bylo to velmi zajímavé, včetně těch technických věcí, jakože fakulta neměla prostory, nebo měla ty své prostory historické a teď potřebovala něco víc, neměla své vlastní koleje. Tak u haly

se pak opravovaly a stavěly koleje. Areál v Neředíně, tam se vlastně začínalo. Však to už je z toho vidět, to byly armádní prostory zdevastované, po sovětské nebo jaké armádě. Takže to se muselo po technické stránce všechno vytvářet. Pro mě byl třeba zajímavý první řád fakulty. Ten jsme vytvářeli tak, že jsme si sedli, lidé kteří to zakládali a psali to na papír rukou a vlastně takto jsme řád vytvářeli. Takže i to jak byla nastavena katedra KRL, tak to bylo na tom to zajímavé. Že jsme to vlastně jakoby vytvářeli, což když na to vzpomínám, je na tom to nejhodnotnější z toho, že člověk měl možnost to vytvářet a jakoby nasměrovat a ovlivňovat směr, který se nastavil. Včetně učitelů, protože jak už jsem říkal, jenom velmi málo nás nebo z nich, tak vědělo, co to obnáší, co to chce. Samozřejmě, takové ty praktické věci, že studenti musejí umět nějaké praktické dovednosti, ovládat některé hry sportovní atd., tak to se přeneslo, to nebyl problém. Ale pak takové ty věci jakoby ty didaktické, trošku jiné než ve škole, tak ty jsme teprve museli nejprve vytvářet. Tak to bylo asi to nejzajímavější z těch začátků.

Musím říci a už jsem to naznačil, že oporou tehdy na tom začátku, takovým skoro jakoby lídrem toho všeho byl první děkan, prof. Hodaň, jehož specializací byla tělesná kultura obecně, takže on to viděl z takového toho nadhledu a viděl tam to místo. Takže to byla velká výhoda, protože děkan, to byl člověk, který to jakoby všechno tlačil. A pak z těch nejbližších spolupracovníků to byl vlastně dnešní doc. Tomáš Dohnal, který když jsme tam začínali, myslím tím první roky, dělal mého zástupce a po mém odchodu řídil katedru dlouhá léta. A v podstatě jakoby si aspoň myslím, i když jsem ten kontakt po svém odchodu z katedry ztratil, že to bylo v tom směru, ve kterém to bylo započato, protože Vám možná doc. Dohnal říkal, že my jsme souběžně s tím vlastně založili jako jedno z prvních center volného času tzv. BoDo centrum (zkratka Bokůvka – Dohnal). A to bylo jedno z prvních s.r.o., které se zabývalo organizováním volného času dětí především. A zase to bylo vyvoláno tím, že jsme potřebovali na trhu práce praxi pro studenty. To znamená, že oni potom v tomto BoDo centru, což jakoby s tou katedrou nesouviselo, ale bylo to s.r.o., realizovali praxi, samozřejmě si tím i vydělávali, měli takový ten první kontakt s realitou, že byli měsíc někde na táboře s dětmi a v nějakých těch kurzech a vydělali si peníze a zároveň to měli jako praxi. Toto byl náš cíl, aby se to propojovalo, aby tam ta praxe hrála svoji roli. Takže to jsme měli jako jedno z prvních. Ono dnes ještě pořád přežívá již zmíněné BoDo centrum, ale už je tam jen nějaký pěvecký sbor, který byl taky součástí toho BoDo centra, tak ten pokračuje. Ono to postupně asi zaniklo, protože vznikly nové instituce, nové formy

těchto činností, takže pak studenti mohli dělat něco jiného apod. Každopádně, ale takovéto propojení, o čem se tak pořád mluví, aby fakulty měly vazby a propojení na tu praxi, tak tam jsme se to snažili dělat už od počátku. Ono nám to pak trošičku vadilo, protože my jsme i ty učitele, kteří tam učili, spíše tlačili k tomu, aby naučili ty příští absolventy s těmi dětmi, dospělými a seniory pracovat. A samozřejmě ale, byla to KRL, která byla součástí FTK, kde každý učitel měl kromě toho nutnost nějaké výzkumné práce, měl za povinnost nějaký kvalifikační růst atd. A to byl od počátku trošku takový souboj s tím, jak to udělat, protože na ostatní katedry, tam přišli lidé z těch pracovišť bývalých, tak tam výzkum byl jakoby skoro dominantní a nějaká ta konkrétní činnost výuková. Kdežto tady bylo potřeba nějak ty tři věci spojit dohromady. Tak snad se to i dařilo.

MZ: Mám zde v textu o KRL zmínku o profilování se dvou myšlenkových a ideových směrů na KRL. Měl to být směr rekreologický a směr didaktický a sportovně učitelský. Viděl jste to takto?

JB: Asi podstata toho byla v tom, jak už jsem to tady naznačil, že když se na to dívám z toho pohledu současnosti, tak bylo opravdu možná trochu brzy, tzn., že řada lidí, řada učitelů, řada akademických funkcionářů vzniknuvší FTK říkala: „Ale vždyť ti studenti nebudou mít co dělat. Co budou dělat? Kde se uplatní? Podívejte se, každý učitel, který vyjde z naší FTK s nějakou aprobací, odchází do školy a má tam jasno co bude dělat. Bude vyučovat děti, bude je učit nějakým dovednostem atd. Co bude dělat rekreolog?“ Samozřejmě, že tam měl jakýsi popis činnosti, co může všechno dělat, ale při pohledu do té tehdejší praxe, na trh práce, se tam taková světýlka objevovala. Prostě, že někde, nějaký aerobik, tehdy se to ani tak ještě nejmenovalo, nějaké to fitness centrum vzniká atd., takové podnikání soukromé, založit malou firmu atd. To bylo úplně na počátku. Tzn., že proto ty dva tábory tam byly, ale ten souboj, řekněme tomu souboj, nebyl nějaký jednoduchý.

A teprve až se ty argumenty přivezly ze zahraničí, až lidé, které jsme přizvali, přijeli, tak se ty názory začínaly trošičku jakoby měnit. Samozřejmě, když to říká člověk, který to třeba čte, nebo já, když jsem to měl někde vyčtené a když jsem říkal, tohleto tam může být, je tam management nějakého, je tam dokonce kombinace s cestovním ruchem, je tam to, je tam ono, tak oni pokyvovali hlavou a říkali: „Jo, jasně, no ale kde? Ve Finsku, ve Švédsku? Nebo taky v Norsku, no jasně, v Kanadě? Tak bodejť by ne, že jo. V Kanadě, že existují městská rekreační zařízení, která mají bazén,

která mají to či ono a takové ty věci, které zde nevidíme pořád ještě tak na 100 procent. Jsou to městská zařízení, kam z té spádové oblasti chodí lidé obecní a v podstatě za symbolický poplatek, tam stráví 2 hodiny v bazénu? A vedle toho, že jsou profesionální zařízení, kde ti lidé si zaplatí klubovou činnost a tam budou cvičit? Tak mi to ukažte v praxi.” A to jsme jim nemohli ukázat. Já jsem jim to mohl ukázat, že jsem to viděl, že jsem se toho zúčastnil tam, že jsem si to vyzkoušel, že to funguje, že to lidi mají rádi, že ta města mají na to rozpočet a mnohdy významný a z toho ty služby platí, pro ty obecné obyvatele.

Tak toto jsme snad ani ti první absolventi, kteří z toho vyšli, tak nebyli dostatečně přesvědčení o tom, že v té praxi najdou to uplatnění, přestože jsme je o tom přesvědčovali. Přestože už i ti první absolventi měli možnost vyjet na ty americké prázdninové kempy. Ale už ty první, jsme měli možnost propojit a oni byli úspěšní, protože měli tu představu, sice jen teoretickou, ale přeci jen představu a byli na těch kempech. Problém byl akorát v tom, že potom, když byli ti studenti necelé dva měsíce na tom prázdninovém kempu, něco si vydělali, pak jim nabídli, že můžou procestovat polovinu Spojených států a nevrátili se do výuky, samozřejmě. Vrátili se až v listopadu a my jsme to tam museli jako katedra zaštit'ovat, „Ano, je to důležité, aby tam byli, je důležité, jestli tam zůstanou, protože poznají i trošku jiný způsob života. Oni nám to vrátí!“ Protože my jsme je pak zase zapojovali do práce s těmi nižšími ročníky studentů a oni byli schopni zprostředkovat ten svůj vlastní zážitek. A tak nějak neformálně je připravit na podobnou cestu.

Ale toto bylo cosi, co jakoby tomu klasickému studiu, které neříkám, že bylo špatné, bylo velmi dobré, velmi propracované, ale bylo to prostě něco jiného. Stáže studentů učitelského studia někde v zahraničí tehdy v té době, to prostě nebylo vůbec možné. Takže když oni se pak vrátili z těch Spojených států, tak nakonec měli zkušenost, ale na těch lidech to bylo velmi poznat. Viděli tamto a ono. V některých věcech ti šikovní, kteří se tam prostě seznámili s novými druhy sportu, třeba které tady vůbec nebyly, nebo si přivezli literaturu, tak oni věděli víc, než někteří z nás. Což zase ta práce s takovými lidmi je trošku jiná. Nemůžete je zašlapat do země, jenom proto, že jste učitel, právě naopak, je potřeba to rozvíjet. Tak my jsme jim dávali volnost jako takovou, ale takovou tu řízenou volnost.

Tak když se teď bavíme o diplomových pracích, tak diplomové práce byly zase trošku jinak, nebyly to takové ty rigorózní, školské a to zase potom, posuzování těch

diplomových prací. K čemu to vede? Jak budou uplatněny? Má to vazbu k té praxi? Dá se to nějak využít? Byl to docela souboj, takže to potvrzuje vaše slova (pozn. zmíněný souboj koncepcí učitelského-tělovýchovně-didaktického a rekrologického) a co tam v těch textech někde je (pozn. texty na www.upol.cz o KRL) o tom, že ty souboje koncepcí tam prostě byly. A nedokážu říci, kdybyste se mě zeptal, jak je to dneska, tak to Vám asi řekne doc. Dohnal nebo někdo ze současných vedoucích katedry, jestli je to jasné, jestli učitelský směr je jakoby pořád stejný, stabilní a konstantní, nebo se to už nějak přesunulo. Nedokážu už říci v tuto chvíli, nemám už tu vazbu. Takže to potvrzuji.

MZ: Zmínil jste na začátku rozhovoru prof. Frömel. Ten se potom také nějak ocitnul na FTK?

JB: Prof. Frömel, je řekl bych celoživotní odborník na školní tělesnou výchovu, protože se vždycky zabýval školní TV a snad jako první člověk v České republice zaváděl tzv. programované, problémové vyučování TV na školách středních a základních, ale především SŠ a je to didaktik. Rozený didaktik. Takže ten se zabýval didaktikou celá léta a pak přišel na FTK a tam byl ve funkcích proděkanů, většinou pro studijní záležitosti, nebo proděkan pro vědu a zahraniční styky. Protože on ten svůj akademický, nebo didaktický předmět, nebo potenciál kombinoval vždycky, ale vždycky s výzkumnou činností. Takže jako jeden snad z prvních, jestli to tak můžu říci, vlastně tehdy, ale to není tak důležité, se nosily tituly jakoby akademické doc., prof. a takové ty jakoby vědecké CSc. a DrSc., tak on byl jedním z prvních doktorů věd v oboru TV, dá se říci, ale to se pak hodně změnilo, dneska jsou to kinantropologické obory.

Takže ten se tam objevil a řekl bych, že byl jednou z významných osobností, která to vlastně posouvala dopředu. Protože v ČR, tehdejší Československu, byly dvě zásadní pracoviště. Fakulta tělesné výchovy a sportu v Praze (FTVS) a Fakulta telesnej výchovy a športu v Bratislavě (FTVŠ). Kromě toho nebylo nic. To byly takové různé ostrůvky kateder, katedra sportu, katedra her, katedra toho a onoho, při různých fakultách, většinou pedagogických nebo přírodovědeckých. Z toho vyčnívaly osobnosti jako např. Frömel a další, ale pracoviště jako takové nemělo váhu. A tady tím, že se zázemí pracovníku jak na PdF, tak na PřF, spojilo dohromady, tak to získalo sílu personální. Mimochodem prof. Hodaň působil na nějaké katedře na PdF. A jak se to spojilo, tak to získalo velkou sílu. Včetně toho, že součástí katedry na PřF byla i

Laboratoř vrcholového sportu. To byly takové anomálie v těch let. Protože to bylo také tehdy trošku propojené s ČSTV.

Tam byli tehdy dva zajímaví lidé. Doc. Novosad a prof. Vaverka (pozn. později laboratoř lidské motoriky, následně katedra biomechaniky a technické kybernetiky), kteří se zabývali výzkumy, motorickými výzkumy u vrcholových sportovců. Skokani, lyžaři a různí další, ale především skokani. A to bylo v těch letech Raška, Motejlek a tihleti skokani, takže oni měli okamžité super výsledky. A to se zase propojovalo s tou výukou. Takže ti zase tomu dávali ten vědecko-výzkumný šmrnc a ono se to prostě propojovalo dohromady. Takže těch lidí, kteří buď už byli docenti, v rámci své činnosti na fakultách PdF nebo PŘF, nebo se potom rychle těmi docenty stali, bylo několik. Nebo tam pak byl ještě doc., později prof. Měkota, který se zabýval kinantropologickou stránkou věci, prostě motorické testy. Dělal motorické testy pro školskou populaci v celém státě, pak ještě doc., později prof. Válková, to byla třetí děkanka, psychologka, která to zase trošičku šprajcovala z jiné strany.

Tato generace byla silná, velice silná a mohla velmi rychle být partnerem těchto pracovišť (FTVS Praha, Bratislava) a postupně, když se Slovensko odtrhlo, byla absolutně rovnocenným partnerem (FTVS), při výchově učitelů a v rekreologii, nebo vzdělávání pracovníků pro volný čas, měla primát. Prostě tady to začalo všechno. A dokonce to, co je dneska v Brně, v Hradci a Ostravě, tak to mělo základ tady v Olomouci. A první roky, tady na těch fakultách, co jsem vyjmenoval, tak tam měli bakalářské stupně studia a magisterský stupeň chodili dělat sem. Teď už tam některá ta magisterská studia mají, ale ty počátky byly tady. A ti, kteří to tam začali, tak ti většinou se to tzv. učili, jestli se to tak dá říci, tady v Olomouci.

K tomu se váže jedna taková zajímavá perlička k tomu názvu rekreologie. To byl taky takový docela zajímavý souboj. Jak to nazvat. Když jsme někdy okolo toho roku 91, 92 řekli slovo rekreologie, tak spousta lidí se ptala: „Co to je? Vždyť to nikdo nezná.“ A tady byla obrovská role prof. Hodaňe, který ze své pozice teoretika, takového nadhledu, byl schopen to argumentovat, byl schopen přivést lidi ze zahraničí, kteří vlastně tento termín rekreologie, především v Kanadě, už dlouze používali, zvláště v té frankofonní části, tak se to docela proboujelo a dneska se to prostě používá. Je to terminus technicus, který některé ostatní fakulty na těch jiných univerzitách začaly používat. I když teda ne všechny. Já jsem si všimnul, že někteří používají třeba názvy jako „animátor volného času“ apod. A docela se to prosadilo ten název rekreologie a

řekl bych, že i docela dost. Ale museli jsme to často argumentovat a vysvětlovat. Jeden z problému byl, aby rodiče a uchazeči o studium věděli, o co jde. Takže tehdy tam byla docela silná role dnů otevřených dveří atd.

MZ: Jestli se Vás mohu zeptat na otázku ryze osobní. A to na Váš odchod z fakulty a KRL? Co Vás k tomu vedlo?

JB: Můj odchod z fakulty byl trochu dramatický. Těch vlivů je jako vždycky několik. Já s tím nedělám žádné tajnosti. Byla to vyloženě osobní záležitost. Mě to vždycky strašně bavilo. Známkou toho je, že jsem dělal všechno možné v průběhu toho vedení katedry. Akademický senát atd. a bylo to všechno náročné a v určitém okamžiku v tom roce 95 jsem v tom životě začal mít trochu problém, že tam trávím většinu času, věnuji tomu 100% života. Měl jsem veškerou podporu co se dalo z FTK. Tam nebyl žádný problém. Trošku jsem zabředával do těch věcí administrativních, že jsem musel něco organizovat, vytvářet atd., takže ten můj růst akademický, protože jsem udělal tu kandidaturu v roce 87, to mi bylo šestatřicet, to bylo docela takové rychlé, ale pak jsem to zatlačoval trochu do pozadí těmi administrativními úkoly. A druhý z vlivů byl. Mám 2 kluky, kteří začali dorůstat a chtěli studovat. A já jsem chtěl, aby studovali. A tehdy v těch letech peníze byly legrační, když to tak řeknu. Takže jsem měl dilema se sebou, co vlastně udělat. Jestli pokračovat v akademické kariéře, která byla nastavená velmi dobře, anebo zabezpečovat rodinu. Žena pracovala v bance, což je sympatické, akorát měla víc peněz než já. Což sice nemusí být nějaký velký problém, ale je to takový střípek, který se do té hlavy taky zatne. Jak už jsem řekl, měl jsem 2 kluky, žili jsme v takovém prostředí jakém jsme žili, chtěl jsem, aby šli studovat nějaké pořádné gymnázium, aby šli studovat tu střední školu do Ameriky, a teď jsem si říkal. „No jo, ale z toho co mám, to neudělám“. A teď si asi dovedete představit, jak to v hlavě bojuje. A měl jsem asi těch 44 let, to je takový ten věk, kdy když to uděláte, tak se dá ještě ledasco v tom životě změnit, když to neuděláte, tak jste akademik se vším všudy. A já jsem to prostě udělal. A převážilo to, že chci tu rodinu jakoby víc zabezpečit, než tady s tím, ale měl jsem slzy v očích, když jsem si říkal, že opustím to, co dělám 15 let, mohl bych to dělat dalších 30 let a možná, že by to nebylo zase ani tak špatné. Tak jsem se ze dne na den, nebo z noci na noc, rozhodnul a odešel jsem do Makra.

A Makro tehdy začínalo v roce 96, nebo 97 a tam když jsem nastoupil do pozice floor managera. Ředitel Makra v Ostravě měl 5 floor managerů a to si můžeme říci, že

ten plat jsem měl asi pětinasobný. V tu chvíli se prostě zavřela voda za akademickou kariérou.

MZ: A ani se Vás nesnažili přemlouvat?

JB: Řekl bych, že s Tomášem jsme vedli strašlivé diskuze kolem toho. Na fakultě jsem měl nějaké zasedání, nebo vedení fakulty, kde jsem to oznamoval, kde jsem si připadal jako krokodýl emocionálně, protože tam byli lidé, se kterými jsem 15 let spolupracoval a ti mě podporovali atd. a to bylo docela komplikované. Vůbec to nebyla jednoduchá životní situace. Dneska to hodnotím tak, že jsem udělal dobrý krok, že jsem se naučil zase jinou věc. A ten kontakt jsem trochu přerušil, protože vím, že by mě to v některých věcech drásalo, tak jsem to úplně přerušil. A pak se to po letech zase trochu vrátilo.

MZ: A odešel jste a ze dne na den jste to useknul, nebo jste to vedení KRL aspoň jakoby trochu předal svému nástupci?

JB: Ten odchod jsem pak už nějak neřešil s Vážanským. On byl nějaký adept. Tehdy se asi dělali konkurzy, to už přesně nevím, ale ono to souviselo nějak s kvalifikací. Tam se naznačilo, že vedoucí katedry by měl být ten člověk, který má tu vědeckou hodnost kandidát věd a on už to tehdy měl, nebo byl těsně před dokončením toho a na katedře nikdo takový v té době nebyl. Vedení fakulty ctilo nějaká pravidla, ale z KRL to nikdo nemohl být z tohoto formálního hlediska.

5.5 Rozhovor s druhým vedoucím KRL, doc. Mojmírem Vážanským, CSc.

Rozhovor se uskutečnil 11. 5. 2012 na Institutu celoživotního vzdělávání (ICV) Mendlovy univerzity v Brně.

MZ: Co jste vystudoval, kde jste působil, jak začala Vaše akademická kariéra, popřípadě základní informace o Vás?

MV: Jsem ročník 49, takže mám 63 let, studoval jsem PdF v Brně, TV a zeměpis, skončil jsem v roce 71, nastoupil jsem okamžitě do praxe, protože jako tělocvikář a zeměpisec jsem měl tzv. modrou knížku na ucho, protože méně slyším. A nastoupil jsme do praxe na ZŠ, potom z různých důvodů, protože jsem nebyl straník, jsem měl všechno blokováno, tak jsem čtyři roky byl mimo školní prostředí, ale působil jsem na lidi a pak v roce 83 jsem se dostal na Pedagogickou fakultu v Brně na katedru Branné výchovy, která, jak víte, byla určitě i v Olomouci zrušena, a abych mohl působit na PdF na branné výchově, tak jsem si zvyšoval vzdělání v Olomouci. Bylo to nahoře, myslím na Žerotínově náměstí, kde byla tenkrát Katedra branné výchovy a tělocvik, nevím už přesně, jak se ta ulice jmenuje, ale bylo to zezadu parku, ale možná ulice Smetanova.

Takže tam jsem absolvoval studium tříleté za dva roky, takže jsem měl vzdělání. Když nás zrušili v roce 89, nebo 90, tak jsem musel samozřejmě z PdF pryč, byl jsem chvíli nezaměstnaný a pak jsem se vrátil, přes asi jednoměsíční působení na odboru školství jako školní inspektor a následně jsem se vrátil na Pedagogickou fakultu Katedru pedagogiky, kde jsem s kolegyněmi zajišťoval vznik nového oboru Pedagogika volného času a tam jsem byl pět let. Mezitím jsem se snažil v rámci ČR co nejvíc koncipovat tento obor, protože jsem ho považoval a stále ho považuji za nosný, což se bohužel nepodařilo.

Protože se o mně dozvěděl pan dr. Bokůvka z Olomouce, tak mě požádal, jestli bych čas od času nepřišel do Olomouce a nepřednášel. Ještě jsem přednášel na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, což je zvláštní, a tam to byla perfektní práce a v Olomouci také, ale trošku odlišná. Protože pokud vím, tak to bylo první pracoviště tohoto typu a asi se využívalo toho, že to byl vlastně konkurent pražské fakulty TV a tenkrát ještě bratislavské FTVŠ. A pak v roce 95, jsem se dozvěděl, že pan dr. Bokůvka, kterého jsem si velmi vážil, a kdybych ho někdy viděl, tak bych mu to znovu řekl, ale nevím co teď dělá, protože jsem ho pak už nikdy neviděl, protože z fakulty odešel.

Byl vypsán konkurz a přihlásili se, pokud já vím, dva uchazeči, pan dr. Vaculík, myslím, že byl z Plzně, a já. A jestli jsem tam byl dosazen, nebo jestli jsem tam byl právem nevím. Ale oba dva jsme tam začali působit a nějakým způsobem se nám práce dařila i nedařila, protože jsem nikde nebyl řídící pracovník, tyto ambice jsem neměl, ale chtěl jsem pomoci, protože když to nešlo přes projekty volného času, tak to šlo přes rekreologii, která se tehdy nějakým způsobem koncipovala, a já chtěl navázat na to, co dělal pan dr. Bokůvka. Dopustil jsem se několika omylů, které se mi samozřejmě vymstily, protože jsem si nepřipustil, že bych chtěl kariéru, s nikým jsem si netykal a to byla asi chyba, nebyl jsem takový vyložený praktik, spíše jsem se snažil tam prosadit možná trochu vědy. Postupně se situace začala měnit, vzal se tam, nebo se tam nějak objevil pan doc. Komeščík z Hradce Králové, kde je mu teď konec, nevím. A sílila tam pozice mého zástupce, který udělal jakoby puč v roce asi 96 nebo 97.

Rok jsem byl vlastně vedoucí. A z toho prvního místa jsem se dostal na poslední, všichni ostatní se mě začali bát, protože vnímali, jaká je tam atmosféra. Protože jsem měl smlouvu na dobu určitou a před tím jsem tam tři roky jezdil z Brna tak, abych tam byl na osmou hodinu ráno. Naštěstí tenkrát existovala firma Psota Znojmo, s níž jsem jezdil, a pak jsem chodil pěšky zadem z Nové Ulice (pozn. patrně přes Tabulový vrch směrem nynější ulicí Okružní). Řeknu to opačně, začínali jsme ještě na Envelopě, teďka je tam Právnická fakulta, ale to stěhování jsem už nezařizoval, protože to dělal už tehdejší pan dr. Dohnal a já tam byl už jenom vedený. Musím ale zmínit tehdejší sekretářku, které jsem si moc vážil, což byla paní Marta Krátká. Nevím, jestli jste na to jméno narazil, ale paní sekretářka bydlela někde na Nové Ulici. A dále tam pak byla dáma, jejíž jméno si teď nevzpomenu, která působila na katedře tělocviku u Zimního stadionu (pozn. ulice Hynaisova) a chovala psy. A ona mě naučila něco, co se týká práce s počítačem, a to, abych opravoval všechno okamžitě a nedopisoval, což nevím, jestli vy víte, nebo ne.

A pak jsem si vybral sekretářku, kterou jsem chtěl, a ta byla výtečná. A určitě ji znáte, protože velmi intenzivně studovala, aby získala VŠ vzdělání a následně si udělala doktorát, Ph.D., a vím, že směřuje k habilitaci, protože působí na Ústavu pedagogických věd, jako paní dr. Tichá Zuzana. A pevně si ji vážím za to, co udělala. A abych se vrátil k tomu působení, musel jsem tam být do roku 97 a hledal jsem si přitom zaměstnání, bylo to velmi těžké a svízelné. Takže v letech 95-97 jsem byl na Katedře rekreologie. A

v roce 97 asi někdy v lednu, únoru jsem skončil jako vedoucí KRL. A pak tam byl, a to stoprocentně dosazen dr. Dohnal.

A proto si vážím svého titulu, který mám od loňského října (2011), protože jsem to už jednou dělal v roce 1995 a tehdy mi chyběl 1 hlas. Teď jsem to udělal vloni v říjnu, kdy jsem slíbil svému současnému pracovišti, že to udělám. A tak jsem to udělal! A nechci se zařadit do skupiny lidí, kteří to různými cestami udělali, protože já to udělal poctivě. Bylo to velmi náročné a přišel jsem při tom o zdraví, asi.

Mezi spolupracovníky, na které si ještě vzpomínám, patřili: dr. Orlová, dr. Kostihová, dr. Kratochvíl a vážil jsem si dr. Havlíka. A ještě si vzpomínám na dr. Vaculíka, který se následně angažoval v Akademik sport centru. Ještě si ze svého působení vzpomínám na Skoumala a Hanuše. Radek Hanuš, to byl snad jediný, který věděl, co dělám, a jedním z mála lidí, se kterým jsem si tam tykal. Dále si pak ještě vzpomínám, že přišel na katedru mladý chlapec J. Válek.

MZ: Jaké byly Vaše cíle nebo vize do budoucna v pozici vedoucího katedry, nebo měl jste snahu katedru někam konkrétně nasměrovat? Například ohledně vědy a výzkumu apod.?

MV: To bylo těžké, protože tam nebyla opora o lidi, co se týkalo vědy a výzkumu, protože většina z nich byli praktici a přiznám se, že aniž bych byl nějakým vědcem, tak jsem neviděl nikoho, s kým by se dalo na tom spolupracovat, což znamená, že jsme víceméně spíše příštípkařili ve srovnání s tehdejší Prahou nebo Bratislavou. Opravdu jsme na tom byli špatně a byli jsme za to bití. Nebo já jsem byl bit. A myslím si, že těžko to později dohnal dr. Dohnal. Ale myslím, že rekreologie jako obor na to má. Až teď se o to více vědecké pojetí snaží prof. Jirásek, který byl absolventem Lipnické školy a směřuje to více na filozofii a pedagogiku zážitku. Teď vím, že o tom hodně píše Radek Hanuš, ale tenkrát to nešlo, když byli mladší.

MZ: Účastnil jste se osobně nějakých rekreologických akcí, např. pasování prvňáků, Rekreativnímu apod.?

MV: Zúčastňoval jsem se různých konferencí a snažil jsem se, aby se o katedře vědělo hodně. Jezdil jsem poměrně hodně do Prahy a také ven. Co se týká těchto rekre akcí, které jste zmínil, tak přiznám se, že jsem na to moc nebyl. Možná jsem byl za suchara, ale v té době jsem to ani moc nevnímal. Asi dvakrát jsem dostal pozvánku do toho hotelu naproti nádraží, tuším, že se to tam Sigma jmenovalo. Přiznám se, že ani nejsem moc společenský typ a raději pracuji intenzivně sám.

MZ: Účastnil jste se osobně nějakých rekreologických letních nebo zimních kurzů či outdoorových akcí?

MV: Přiznám se, že jsem jel v rámci nějaké inspekční činnosti, ale to Vás asi nezajímá. Na to nebyl čas, abych tam prakticky v pozici instruktora jel. Jel jsem autobusem na Červenohorské sedlo a pak jsem na lyžích jel na Ovčárnu pod Pradědem na chatu, tam byl jeden kurz a myslím, že jsem téhož dne jel na Horní údolí, kam se jezdívalo, což bylo myslím nějakých 15, nebo 20 km a přijel jsem tam v noci a tenkrát se všichni velmi divili, protože venku byla obrovská zima a já to zvládnul a přijel jsem tam jako krkonošský Krakonoš, údajně už jsem měl tenkrát vousy, tak se tomu divili, že jsem to zvládnul. Takže jsem nebyl žádná bábovka. Spíše jsem měl jaksi zájem o to pracoviště, ale oni to netušili a já jim to nedokázal takto říci. A to bylo škoda, že se to takto potom otočilo.

5.6 Rozhovor s třetím vedoucím KRL, doc. Tomášem Dohnalem, CSc.

Rozhovor se uskutečnil 12.4.2012 na Katedře rekerologie FTK UP v Olomouci.

MZ: Jak jste se dostal na fakultu, jaké bylo zahájení Vaší pedagogické kariéry, co jste vystudoval nebo kde jste nejprve působil atd.? Víím od svých kolegů z PdF, že jste ještě před vznikem FTK působil na PdF.

TD: To je ta čistá historie, to je o tom, o čem mluvíte. Ta historie je taková. TV se studovala na UP léta letoucí. Nejdříve byla rozdělena na Přírodovědeckou fakultu a Pedagogickou fakultu a v určitém období se stalo, že veškerá TV pro první stupeň, druhý stupeň tzn. ZŠ, střední školu a gymnázium přešla pod Pedagogickou fakultu. To bylo nějaké období před rokem 1989. Už v té době byly nějaké snahy, aby vznikla fakulta. Tak jak byla v Praze, tak jak byla Bratislavě. Bylo FTVS v Praze a FTVŠ v Bratislavě. Pak byl zájem, aby v Brně nebo Olomouci, a Olomouc byla velmi silná, vznikla třetí fakulta TV, a to v Olomouci.

Byl rok 89, 90. Změny. Ty tendence byly velké a v té době byly takové ty velké turbulence, všechno šlo, nebo nešlo, nebo naopak více šlo, než nešlo a tady byla skupina lidí, která řekla: „Už dlouhodobě máme zájem na tom, aby vznikla fakulta, tak to udělejme!“ A sešla se skupina lidí, která byla tvořena tehdejšími vedoucími kateder plus pozvanými lidmi. Takže tam se objevila skupina lidí od kolegy Adamuse, budu uvádět bez titulu, Vaverku, Vaňharu, Válkové, Hodaň, Bokůvky, Dohnala atd. A na základě této schůzky se vytvořil návrh na vytvoření Fakulty tělesné kultury. Jenomže ... Pan Frömel tam byla samozřejmě ještě taky. Ale bylo jasné, že to nemůže být jen sólo TV, protože to by nemohla být fakulta. Takže se hledaly ty věci v té době, jak byly. Tehdy jsme s kolegou Bokůvkou pracovali v oblasti volného času a byla založena taková centra volného času v Přerově a kdekoliv jinde. (pozn. nepřímá zmínka o BoDo centru)

A protože s prof. Hodaňem jsme byli ve velkém souladu v tomto, takže padnul návrh, aby tady vznikla rekreologie, kromě toho fyzioterapie a tělesná výchova, kde působila prof. Válková, která tehdy ještě nebyla profesorkou. Takže z toho najednou vznikl zárodek fakulty, kde byla fyzioterapie, TV, učitelství a rekreologie. A posléze se k tomu přidalo ještě něco dalšího. Takže, tak jak to prostě ta doba nesla, vznikla fakulta. A teď tady byly ustanoveny tyto obory a prvním vedoucím katedry byl kolega Bokůvka a první děkan fakulty byl prof. Hodaň. V té době jsme ještě seděli na bývalém OV KSČ, jak jsme se přestěhovali z bohoslovecké fakulty, tak se k tomu ještě přidala všeobecná TV, tzn. tehdy byl na všech fakultách TV, takže vznikly u nás na této katedře dvě

oddělení. Jedno se zabývalo studijním oborem rekreologie, druhé všeobecnou tělesnou výchovou.

Šéfem toho se stal posléze pan Havlík, mám na mysli toho všeobecného, a když potom kolega Bokůvka odešel, tak se stal vedoucím pan kolega z Brna, Vážanský. Kolega Vážanský byl vedoucím katedry, ale byly tam dvě oddělení. Jedno oddělení vedl kolega Havlík a druhé jsem vedl já. A tam už se ti lidé začali dělit do dvou směrů. První katedra byla asi pět lidí a ta historie je velmi zajímavá a já myslím, že je to správné říct, že to nebyli všichni ti, co chtěli, aby byli rekreologové, protože to byla „legrace“ v té době a byli to ti, co z ostatních kateder přešli, protože buďto se tam nehodili, nebo z jiných důvodů. Takže ta katedra se skládala z lidí, kteří chtěli, aby to byla rekreologie, a těch, kteří tam přišli, protože byli dosazeni do toho. Takže to bylo velmi zajímavé a bouřlivé téma.

Nicméně v té době jsme vnímali, že to není jen o pohybu a první věc byla ta, že jsme říkali, tady musí být ještě marketing, management a řízení organizace atd. A kolega Bokůvka v té době to řešil tak, že se dohodnul s anglickou firmou, která u nás učila tehdy management, že si ti studenti, když budou chtít, můžou toto zaplatit a budou mít potom k tomu titulu a vzdělání u nás tady toto. (pozn. až následně z rozhovoru vyplynulo, že se jednalo o marketingově-manažersky zaměřený kurz anglické firmy Oxford management.) To byly takové ty pionýrské roky u nás. Protože tyto ekonomické předměty se u nás na fakultě neučily, neboť je neměl kdo učit, tak Jarda Bokůvka vymyslel, že když získají certifikát v kurzu, tak se studentům přidá k titulu u nás.

Ještě jsme věděli, že se následně musí k tomu oboru přidat cestovní ruch, protože to jsou spojené nádoby. Takže vznikla potřeba dalších lidí. A kromě těch tzv. klasických tělocvikářů první člověk, který přišel z té netělocvikářské oblasti, byla paní Ing. Kotíková. Ta byla první, která do toho vstoupila. A byla jak Alenka v říši divů, což je celkem jasné. To bylo tak v roce 95. A následně se potom stalo, že kolega Vážanský přestal být vedoucím katedry a vedoucím katedry jsem se stal já a potom se oddělila všeobecná TV a vznikla jedna katedra a Akademik sport centrum, kde se stal vedoucím kolega Vaculík.

MZ: Když Vám teď do toho vyprávění vstoupím, tak mám informace, že jste působil na PdF v Olomouci.

TD: Já jsem působil na PdF od roku 1976. Před tím jsem učil na devítiletce. Pak takovým kouzlem náhod, byl konkurz. Vystudoval jsem fakultu na UP a šel jsem učit na

ZŠ. Já jsem studoval UP kolem roků 67-69 a tam byly velmi dobré lidské vztahy. A když se vrátím zpět k tomu konkurzu, tak lidé jako Hodaň, Doležel a podobní, když bylo volné místo, tak přes pana Doležela oslovili mě. A samozřejmě pro mě byla radost se dostat mezi lidi, které jsem měl rád, tak jsem se dostal na fakultu. A tak se to všechno odbylo.

A teď se zase vrátíme zpátky k tomu období, kdy J. Bokůvka odešel, což si myslím, že byla velká škoda. A mezitím bylo období vedoucího kolegy, o kterém jsme již mluvili. (pozn. dr. M. Vážanký) A ten potom odešel a já jsem se následně na základě konkurzu, nebo na základě jmenování, následného jmenování se stal vedoucím katedry a byl jsem ním určité období a v tomto období se to muselo nějak profilovat. A to je to zásadní. To znamená, že jsme hledali uplatnění absolventů na trhu. A to bylo to zásadní. Koho máme učit, aby byl v tom běžném životě akceschopný. Takže se začal profilovat ten obor a stalo se pro nás zásadní, že to bude podpora zdraví a pomocí pohybových aktivit různého charakteru budeme útočit na životní styl člověka a podporu zdraví. A k tomu je potřeba to umět zorganizovat, to je ten marketing a management. Tím vznikla potřeba kvalitních lidí v různých oblastech. Potom se začala vytvářet ekonomická oblast, organizační oblast a přišel pan Hobza a další lidé. A naplňovali tím to, co jsme potřebovali. Vznikla tím kompaktní skupina lidí, která byla rozdělena do tří oblastí: podpory zdraví – doc. Stejskal, Radim Šlachta, dr. Novotný, Iva Řehová atd. Tak to byla jedna skupina, která byla na různých katedrách, ale pořád byla kompaktní skupina vůči tomuto.

Potom druhá skupina manažersko-ekonomická to je taková rarita. Na FTK zdůrazňuji to slovo tělesná kultura, je najednou skupina šesti lidí, kteří nemají TV vzdělání. A to pro spoustu lidí bylo naprosto nepochopitelné. A třetí skupina, to byli ti, kteří vytvářeli vlastní aktivity pohybového charakteru, kterými se realizoval útok na podporu zdraví, tzn. to jsou ti outdoor, indoor a ty vlastní výkony. A teď tady byl ten „soubor“. Soubor v uvozovkách zdůrazňuji. Tělesná výchova a volný čas. A najednou tady vznikly dva směry, ve kterých jsme do dneška nenašli společnou řeč. Tzn. výkon versus výsledek a na druhé straně to, že ti lidé v tom volném času dělají pro zdraví pro sebe více než ve školní tělesné výchově. Místo toho, abychom našli společnou řeč a propojili podle teze, že kde učitel končí, rekreolog začíná, nebo kdokoliv jiný, protože to jsou společné nádoby, tak se tady toto, ať chceme nebo ne, stále nedaří. Teď se ukazuje velkým problémem ten management tzn., že celá řada lidí říká: „Proč tady mají

takoví lidé být, když to nemá s ekonomikou nic společného?“ Ale to jenom zdánlivě! A to bychom se dostali někam jinam. Takže se vrátíme k té historii. Začali přicházet lidé, jako je Ing. Hobza nebo Ing. Schwartzhoffová atd. a někteří lidé, kteří zase odešli jinam, ale těch bylo minimum. A ustálily se tady pracovní skupiny, které byly do toho roku 2011. My jsme vytvořili novou strukturu, profil absolventa, jeho akceschopnosti v zaměstnání, ale pořád jsme usilovali o ty tři oblasti, protože jsme se tím pádem lišili od všech ostatních škol a musím říci, že, a to není jen moje stanovisko, ale stanovisko objektivní, že tento směr byl uznávaný i mimo tuto republiku.

MZ: Některé otázky které jsem měl připravené, už jste v některých odpovědích trochu nakousnul. Takže zde mám všeobecné informace o tom, že zakládající členové byli Hodaň, Bokůvka, Dohnal a Kratochvíl. Poté, co odešel dr. Bokůvka, následovala etapa vedoucího dr. M. Vážanského a následně v období, kdy jste byl proděkanem (2003-2006), jste se vystřídali s dr. Kratochvílem.

TD: Ano, v té době vedl jednoznačně katedru kolega Kratochvíl. Potom, když jsem skončil jako proděkan, tak tady byla diskuze o tom, jestli povede dál katedru kolega Kratochvíl, nebo zase já a zase to byl konsenzus tohoto pracoviště, že opět povedu katedru já.

MZ: Měl jste ambice někam rekreologii rozšiřovat, zvětšovat počet studentů apod.?

TD: To je tak. My jsme státní škola. Takže stát má mít zájem na tom, aby ti absolventi k něčemu byli. Jinak by to stát neměl platit, jo to tak? Je. To znamená, že jsme si museli udělat analýzu uplatnitelnosti absolventů na trhu, ale také tendence vývoje společnosti a toho, co ta společnost očekává nebo co můžeme té společnosti přinést podle toho, jak se trh a společnost vyvíjí. A tam je celkem jasné, že volný čas, jak říkají sociologové, se stane fenoménem. Nebudu rozebírat důvody, ale budu rozebírat to, na co by ti naši absolventi měli být připravení. Za prvé, my jim můžeme vytvořit podmínky pro to, aby se snížila „nezaměstnanost“, protože vytvoříme prostředí pro zaměstnanost lidí, neboť ti, kteří jsou nezaměstnaní, budou muset být nějakým způsobem „zabavení“. Je to tak? Krize třicátých let znamenala největší rozvoj rekreologie. A to tak, že služby ve volném čase mohou být dobrým prostředkem k zaměstnanosti a ještě vytvářením určitých hodnot v těch nezaměstnaných.

Věděli jsme, že na základě grantu ESF naši tři kolegové objeli celou Evropu a analyzovali ty situace, curriculum ve vyspělých státech Evropy, ale také zaměstnanost.

Bavili jsme se o tom, jak zaměstnat tyto lidi, jak to dělají oni, bavili jsme se o tom, co tito lidé mají umět a jak to děláme my, bavili jsme se o tom, kam mají být směřováni. A následkem toho vznikl určitý směr, který se promítnul do curricul. A ty směry byly jednoznačně tři: podpora zdraví, socializace člověka a kvalita člověka. Druhý, jak to financovat, aby to bylo rozumné na úrovni obcí, na úrovni krajů, na úrovni státu. A nejen financování, ale jak to zorganizovat tzn. ten management. A třetí, to je cestovní ruch. Protože to jsou propojené nádoby. A my jsme se rozhodli, že vytvoříme studijní obor, kde ti lidé se budou ve druhé etapě studia zaměřovat na ty tři oblasti, ale před tím získají průřez tím vším. Protože potom získávají přehled. My jsme nikdy nechtěli jít vyloženě cestou jen zážitkové pedagogiky a měli jsme názor, že zážitková pedagogika není předmětem studia, ale je to jen prostředek k tomu, abychom tu podporu zdraví mohli realizovat. Vždycky to musí být něčím realizované. Protože zážitková pedagogika je prostředek, ale nemůže to být cíl.

Když se bavíme o té uplatnitelnosti, tak jak může být absolvent, který vystuduje zážitkovou pedagogiku, uplatnitelný? Ne, on musí mít k tomu všechno to ostatní a ta pedagogika, to je jen prostředek a nástroj. Jsou to metody, formy a prostředky, kterými dosahujeme něco. Byli jsme jediní v této republice, kde tento studijní obor byl. Měli jsme obrovský zájem, dokonce byly doby, kdy se hlásilo 760 lidí a bralo se 50. Prostě obrovské věci. A bylo to nejprve v té podobě denní a teprve potom v podobě kombinované a následně jsme sváděli souboj o to, jestli to má smysl, nebo ne.

Druhá fakulta, která se tímto začala zabývat, byla pražská fakulta, ale ta se zabývala jenom managementem. A po těch všech peripetiích se ukázalo, že to má svoji budoucnost, tak vznikla ostravská fakulta, posléze liberecká a ta se soustředila napřed na management, protože tam je ta technická fakulta, a od roku 2010 mají rekreologii v té klasické podobě, Brno jednoznačně. A Brno má velký akcent na oblast podpory zdraví, má katedru, která se jmenuje podpora zdraví a do historie je zajímavé, že pan doc. Stejskal, kterého odsud poslali mimo fakultu, je vedoucím katedry podpory zdraví v Brně. Což je taková rarita, že pan prof. Novotný, jeho kolega, mu tady vede doktorandy a podléhá v Brně doc. Stejskalovi. To jsou takové historické peripetie, které si myslím, že by měli být zaznamenány.

MZ: Ještě jsme se spolu bavili ohledně otázky postavení KRL v rámci pracovišť v ČR. Co k tomu můžete říci?

TD: A já k tomu ještě něco dodám, my jsme byli jednoznačně vlajková loď! A byli jsme obecně uznávaní. A pozor, nejen u nás, ale i na Slovensku, v Polsku, ve Slovinsku a v těch státech východních, postkomunistických.

MZ: V materiálech o KRL jsem se dočetl o nějakých otázkách, které se týkaly mezinárodní spolupráce, že někteří členové katedry vycestovali do zahraničí.

TD: Kratochvíl, Šebek. Rozdělujeme postkomunistické státy a ty ostatní. Najednou vznikla taková situace, že já jsem odjel do Slovinska na tři čtvrtě roku na fakultu. Slovinsko bylo specifické tím, že to nebyl až takový typický komunistický stát, protože oni měli v rámci té Jugoslávie takovou svoji správu, oni měli kontakty na západ a všechno, ale i tam musím říci, že jsme byli akceptováni. O Polsku nebudu mluvit, protože tam to doteďka nefunguje. To souvisí s ekonomikou, protože to jsou propojené nádoby. Musím znovu říci, že my jsme byli v rámci ČR jednoznačně vlajková loď, takže když tady se něco vytvořilo, tak to bylo jednoznačně akceptováno a bylo to tady konzultováno. Já použiju slova tehdejších studentů z Ostravy, Liberce nebo Brna. „Tam nás to učí učitelé, kteří si to jenom čtou, tady jsou ti, kteří to dělají, kteří tomu rozumí.“ Možná, že by mělo zaznít to, proč jsme se stali vlajkovou lodí nebo proč tomu tak bylo. Musíme být spravedliví. V určité fázi přišel z ostravské fakulty pan kolega Hanuš, který měl napojení na skupinu lidí kolem České cesty, nebo kolem té druhé skupiny lidí a on sem přivedl lidi, jako byl Allan Gintel, Honza Herzmann. Herzmann je šéf té skupiny analytické. To znamená, že díky těmto lidem jsme získali velké povědomí v ČR. A to musím konstatovat, že je neoddělitelný fakt, který kdybychom zatajili, tak by to bylo škaredé a nečestné. Radek Hanuš sehrál v této době roli, že nás napojil na velmi vlivné nebo uznávané lidi v této oblasti.

MZ: Jak to bylo s ježděním na letní a zimní kurzy KRL? Jezdilo se do Lipnice?

TD: My jsme měli jednu jedinou zásadu. Kurz, který je intimní pro tu skupinu lidí. Aby to nebylo o tom, že jsem někde, kde je dalších 150 lidí. Prostě, když chceme mít na někoho vliv, tak to prostředí je zásadní. Tzn. kvalitní prostředí, které vytváří podmínky pro to, co si ten kurz stanovil. A tady zvítězila ta teze, že to jsou nikoliv kurzy „o lyžování“, ale že lyžování je jen jedním z prostředků dosažení toho cíle. Že to je pobyt v zimní přírodě, nikoliv kurz lyžování. Stejně tak v letní přírodě. To je ta teze, která tady už proběhla. Já jsem také dříve jezdil na kurzy. Když si někdy vzpomínám na to, jaké kurzy byly, s tím co teď říkám, tak se musím červenat. Ale to je vývoj.

MZ: Mám otázku na postavení, pozici KRL v rámci FTK, zkvalitňování výuky nebo uchazečů, nabírání většího množství uchazečů atd. Co mi o tom řeknete?

TD: Já jsem měl zájem o zkvalitnění. Nikoliv masa, ale kvalita. To, že jsme měli tolik studentů, kolik jsme měli, nebyl náš záměr, ale úlitba fakultě, protože potřebovala peníze a my jsme na KRL měli vždycky dostatek uchazečů, na rozdíl třeba od jiných oborů. A my jsme spíše vycházeli vstříc fakultě než to, že bychom chtěli expandovat. Protože kvantita není kvalita. Důvodem byl i trh a uplatnění absolventů. Kdybychom měli 1 000 studentů, jak se uживí? My nemůžeme produkovat lidi, kteří nemají budoucnost. A to je to, co si musíme uvědomit. Jde nám o to, že student je číslo, co přináší 30 000, nebo kolik? Nebo je to ten, co má svůj budoucí život? A my ho nemůžeme do té situace vystavit. To je to, co musíme zvážit. A proto u nás byla spíše kvalita. Ale tím, že jsme měli např. tolik studentů v kombinované formě studia, to byl tlak fakulty, když nebylo vyhnutí. Jestli to bylo dobře nebo špatně, to neumíme teď posoudit. Ale prostě zájem fakulty byl a my jsme součástí fakulty, takže já jako vedoucí fakulty jsem vycházel vstříc. I když někteří lidé mi potom za to oprávněně nadávali.

5.7 Rozhovor s čtvrtým vedoucím KRL, RNDr. Jiřím Kratochvílem

Rozhovor se uskutečnil 16. 5. 2012 na Katedře rekreologie FTK UP v Olomouci.

MZ: Jak jste se dostal na fakultu, jaké bylo zahájení Vaší pedagog. kariéry, co jste vystudoval nebo kde jste nejprve učil, působil atd.?

JK: Já jsem se dostal na UP přes sportovní činnost, protože jsem specialista na vodní sporty, teď se tomu říká výzvodové sporty, a na základě určitých okolností tuším v roce 79 jsem nastoupil na Katedru TV, což byla katedra s celouniverzitní působností, která zajišťovala všeobecnou sportovní činnost, která tehdy byla povinná. A protože tam byly jakoby určitá oddělení, tak po určité době se tam vytvořilo oddělení pro Pedagogickou fakultu a to oddělení jsem vedl. A po revoluci se schylovalo k tomu, že tyhle katedry, různá oddělení apod. si vytvořily předpoklady pro založení fakulty tělesné výchovy a sportu a tam bylo logické, že se začalo hledat, kdo nastoupí na jakou katedru a tehdy v tom sehrál svoji roli právě tehdejší děkan prof. Hodaň a kolega Bokůvka.

Otevřeli nový studijní obor rekreologie, což v té době bylo docela odvážný počín, ale řekl bych, že perspektivní a ukázalo se, že viděli hodně do budoucnosti. A následně byli určití lidé převedeni na tuto novou katedru. Tam nás bylo tuším sedm, to bych si asi vzpomněl ta jména. Vedoucí Bokůvka a pak tam byl v té první fázi Dohnal, Kostihová, Klečková, Matěj, Strobl. A to byli první pracovníci na KRL a postupem času se to doplňovalo a upřesňovalo, jak byly ty požadavky. Upřesňoval se taky obsah toho studijního oboru rekreologie. A byl jsem překvapený, když jsem zjistil, že jsem převedený na tuto katedru, ale bylo to pro nás všechny a pro mě obzvlášť obrovská výzva, a co byl největší problém, tak jakoby jsme hledali cestu, jak se vymezit dalším studijním oborům. Protože ono to hodně ze začátku bylo odvozeno jakoby od studia TV. A protože termín rekreologie byl nový, tak někdy vzbuzoval u některých kolegů trochu úsměv a docházelo někdy k jeho znevažování. Chachacha rekreace a pak z toho byly takové ty přezdívky jako chataření, chalupaření, ale postupem času se to curriculum upřesňovalo a obor se rozvíjel do šířky. A myslím, že docela odborně na základě studií, co potřebuje pracovní trh. Tam právě bylo to, že už tehdy se vědělo, že terciální vzdělávání, terciální služby, tam je pole neorané a bylo jasné, že absolventi mohou najít uplatnění. Což se potom potvrdilo. Postupem času se nám to čím dál více začalo jevit smysluplně, až to přerostlo v určitou profesní hrdost, že jsem u něčeho, co vzniká, že jsem absolutně novinka a že teda se nám to dařilo neustále tlačit někam výš.

Ze začátku nás bylo málo, tak jsme učili hodně různých předmětů a postupem času docházelo více ke specializaci a já jsem měl na starost oblast kurzů, pobytů v přírodě a to si myslím, že je jedna velká část toho studijního oboru rekreologie, protože těch 20 let se pracovalo na tom, aby se lidi vrátili k přírodě a do té přírody jezdili. A dlouho to trvalo a teďka je vlastně už ten náš začátek naplňován, že vznikají cyklostezky a že se jezdí na tu vodu, rozvoj raftingu, to je obrovský boom. Nebo takové ty víceboje, rozvoj vysokohorské turistiky až třeba po ty Hymalájské cesty a tracky. A to je součástí toho studijního oboru rekreologie a to jsem měl na starosti napřed úplně sám a pak nás přibývalo a zase se to rozvětvovalo. A myslím, že to má prestižní úroveň v rámci ČR.

MZ: Porozuměl jsem tomu správně, že jste byl nejprve na PdF?

JK: Musím říci, protože už mám skoro důchodový věk, tak že se člověk zamýšlí, taková retrospektiva, že to bylo krásné období. Já jsem byl nejprve na PřF, což bylo taky jakoby super. A já tvrdím, že přírodovědci mají takový nejadekvátnější vztah k té rekreační činnosti. Například jich hodně chodí, když máme céčkové předměty (pozn. nepovinné, nebo doplňkové předměty studia), když máme vodu, tak se jich tam hodně hlásí. Už tehdy se mi zdálo, že přírodovědci měli nejlepší vztah k té pohybové, rekreační aktivitě. Spokojenost jak blázen! A pak když jsem přešel na pajdák (pozn. PdF), tak se to ještě trošičku posunulo a to byl takový odraz pro vytvoření úplně nového směru, protože tam byli zase totálně kreativní studenti, tam byly ty výtvarné výchovy a hudební výchovy, samozřejmě učitelství pro ZŠ tehdy a to se jakoby odráželo při kreativitě při těch všech kurzech. Ale už i tehdy jsme tam dělali směr, který se potom tady dělal jako zážitková pedagogika nebo Experiential learning se tomu říká a taky jsem tam byl spokojený.

A potom tohle všechno po revoluci skončilo a povinná tělesná výchova byla všude zrušena a pak se hledaly cesty, jestli vůbec TV, nebo případně jaká TV atd. A to asi vedlo k tomu vzniku Akademik centra, které se proto oddělilo a přešlo přímo pod rektorát.

Já bych trošku odbočil, že na KRL jsme tehdy dělali obrovský projekt, který kdysi vedl kolega Hodaň. Prostě jsme dělali analýzu rekreologických curicul v ČR a všech v zahraničí. Určitými komparativními metodami jsme porovnávali, jaké jsou směry apod., a na základě toho jakoby vyšly výsledky a na základě toho se stanovilo, že může být třeba 7-10 rekreologických oborů, na což ale samozřejmě není kapacita.

Někdo je třeba založený manažersko-ekonomicky, někdo naopak na outdoor, hodně v Anglii apod. a my jsme hledali takovou propojenost a logicky jsme došli, že studijní obor zaměřený na ekonomické oblasti a cestovní ruch a ten druhý na zdraví, zdraví životní styl a cesty, jak k němu dojít. A tam byly dvě podseky: programová část a zážitková pedagogika nebo outdoor a zážitková pedagogika. Ty dohromady by měly člověka ovlivňovat ke zdravému životnímu stylu a ta specializace nejdřív to byl management rekreace a sportu a pak rekreace cestovního ruchu, ano taky organizační věci hodně a jak ty peníze vlastně získat. Takže to bylo velmi zajímavý a kreativní ten obor a 20 let to neustrnulo a stále se to někam tlačilo.

MZ: Další otázka, později tedy příchozí kolegové a spolupracovníci na KRL?

JK: Protože jsem u toho všeho byl, tak můžu říci, jak se to vyvíjelo. Hledalo se. Už tam byli externí pracovníci. Kolegyně Kotíková už v podstatě externě učila u nás, až logicky to vyústilo k tomu, že se zjistilo. Nač má učit externě? Má být tady. Takže když vlastně přišla, tak už tady měla udělanou parketu. S kolegou Hanušem to bylo takové zajímavé. On má dva bráchy, ten jeho starší bratr vystudoval PdF, a jak já jsem byl vedoucí PdF, tak tam byla taková skupina studentů, kteří spolupracovali s Prázdninovou školou Lipnice, ale hodně jezdili se mnou na kurzy. Já jsem to úplně netušil, co dělají, a pak teprve, řekl bych po pěti letech, přišli a zjistili jsme a tehdy jsem jim musel vynadat, že nepřispívali obsahově k tomu kurzu, protože ta prázdninová škola byl fenomén. Oni sice pracovali pod hlavičkou SSM, ale byli taky kreativní, měli informace ze zahraničí a vytvořili jakoby takový výchovný, vzdělávací, volnočasový systém, a když jsme na to narazili, tak se hledaly cesty, jak jakoby sem to vtáhnout, jako nějaké specificko-pedagogicko-metodické prostředky ovlivňování lidí a nějak jsme se přes toho bráchu setkali s Radkem (pozn. Hanušem). Víím, že pochází ze Zábřeha, tak tam měl jeden kolega chalupu, a když přijel na tu chalupu, tak jsme pět hodin diskutovali, co a jak a závěr byl: ano, to je to, co by mohlo zase trošku vymezit ty přístupy na katedře vůči těm klasickým, výkonnostním přístupům tělocvikářským. Takže tím pádem jakoby Radek přišel na katedru a myslím si, že v té symbióze se to posouvalo někam dál. V těch netradičních přístupech. Protože my jsme někdy do té doby tápali, jaké mají být ty kurzy. A první kurz byl, to si vzpomínám, na Pastvinách a ten měl ještě hodně toho tělocvikářského, jakoby výkonnostního, ale už jsme tam hledali, jak to změnit. Aby to nebylo výkonnostně, ale spíše osobnostně-sociální rozvoj. A to si myslím, že je specifikum a unikum na té naší katedře.

A pak třebaš přišel kolega Skoumal, nevím přesně ve kterém roce, ale to bych viděl jako další přínos z hlediska kreativního přístupu vytvoření curricul. Protože do té doby jsem byl zahlcenej, já jsem dělal téměř všechno, neměl jsem tady pomalu nikoho a dělal jsem všechno, co souviselo s takovými těmi programovými předměty a on, když přišel, tak jakoby to už byla týmová spolupráce a on v tomto okamžiku dával podnět pro přitažení dalších předmětů. Jezdectví, u toho jsme stáli, golf, my jsme začínali golf a to si myslím, že jsme byli jediná fakulta na světě, kde jsme učili golf, ale na špičkové úrovni, protože nám to učil jeden z renomovaných špičkových trenérů z Německa. Který to učil v Německu. Tehdy tady byl golf v plenkách a ten golf se tehdy rozvíjel a byl zrovna obrovský boom golfových hřišť a ten nám učil studenty. Takže je tady stále golf, jezdeckví, tanec, protože on je tanečník (pozn. myšleno J. Skoumal), on posunul tu taneční výchovu a začal kvalitně učit plavání. A chtěli, aby se na něco zaměřil a ať udělá doktorát. Protože já jsem tady byl původně na půl úvazku, protože jsem dělal a dělám trenéra reprezentace, tak na mě jakoby takový tlak nebyl, protože věděli, že to absolutně nestíhám. Ale kolega Skoumal si myslím, že toho udělal relativně dost z hlediska inovativního a organizačního. On je trošku svérázný, to si přiznejme, ale je opravdu nápaditý. V té zážitkové pedagogice se hodně pracuje s týmem a v tom týmu musí být role. A v tom týmu jsou lidé, kteří jsou kreativní, mají spoustu nápadů, ale pak tam musí být lidi, kteří to realizují a dotahují. A kolega Skoumal byl ten kreativec, který přicházel s novým. Třebaš Ruda (pozn. myšleno Mgr. R. Rozsypal) je typickej člověk, to je totální zodpovědnost, takže když se uchopí nějaká myšlenka, tak se ví, že když to dělá Ruda, tak to bude do poslední mrtě klapat a že to bude v pořádku. A mezi tím tady byla ještě i spousta externistů, z nichž mnozí byli také perfektní. Ale to bychom museli probírat jméno po jménu. Ze začátku jsme byli taková menší skupinka a byla rekreologie a katedra, co měla na starost dál tu všeobecnou TV pro všechny fakulty, a pak to spojili a to musím říci, že to byla taktická chyba prof. Hodaně, protože tím najednou vzniknul veliký organizační chaos a nikdo nevěděl co, jak, co se má dělat, a to bylo trošku i to období kolegy Vážanského, který nechtíc do toho spadl. Prostě tady byla spousta lidí, různorodé zájmy a on právě nebyl úplně ten, který by to uměl úplně nasměrovat. Organizačně to spojení kateder nebylo dotažené a tím vznikl chaos. A později to stejně vedlo k tomu, že z toho vznikl Akademik centrum.

MZ: Snažil jste se nějak ovlivnit aktivněji směřování KRL? Nebo jaké jste měl cíle a vize do budoucna?

JK: mám takovou životní filozofii, že nerad vstupuji do těch nejvyšších rozhodovacích pater a tlačili mě do toho, ať dělám třeba i šéfa Českého svazu kanoistů, jediné teda že jsem byl 30 roků předseda oddílu kanoistiky a už jsem toho taky nechal, ale tady to nebyla úplně moje parketa. Došlo k tomu, že jsem dělal vedoucího spíše proto, že kolega Dohnal se stal proděkanem. A on to spíše tlačil někam, takže já jsem to spíše vzal na ty 3 roky, ale samozřejmě, že člověk určitou představu vždycky má. A já jsem se ty věci snažil ovlivňovat vždycky spíše z pozice zástupce vedoucího KRL, což jsem byl celou řadu let. Já jsem moc nechtěl být vedoucí, takže tehdy ani neproběhnul konkurz a já jsem byl jmenovaný. Ne jmenovaný, já jsem byl vlastně pověřený vedoucí z vedení FTK, to je ten správný výraz! Já jsem se netajil tím, že to budu dělat jen do té doby, než se Tomáš vrátí. A to byla totální sdílnost na katedře a nevznikly tím žádné třecí plochy. Všichni na katedře to odsouhlasili a nikdo s tím neměl problém. A na té katedře to byla vždycky týmová práce. Tomáš, i když byl proděkan, tak pořád byl na té katedře, takže se mohl zúčastňovat všech sezení. My jsme se mnohdy i pohádali, ale bylo to konstruktivně ve smyslu posunout rekreologii dále. Neustále to posouvat do spolupráce se zahraničními pracovišti, spolupráce se stávajícími fakultami atd. A hledali se cesty jakoby více k té vědeckosti. Já jsem měl trošičku výhodu i jazykovou oproti Tomášovi a pak v rámci toho projektu, jsme objížděli celou řadu fakult a v Americe jsme navštívili asi 8 univerzitních pracovišť se zaměřením na ty rekreologické a bylo tam spousta zajímavých podnětů. Takže ta moje vize byla tlačit to dál, dělat ten studijní obor zajímavým.

Spousta studentů se hlásila, protože zjistili nový studijní obor. Takže já jsem se potom později zase velmi rád vrátil na pozici toho zástupce vedoucího, kde se na té pozici mnohdy lépe ovlivňují ty věci a měl jsem na starosti spíše studijní věci a pedagogickou činnost vůči studentům. A to si myslím, že jakoby vždycky klapalo. Až do loňského roku teda, řeknu rovnou.

MZ: Mám tady pak otázku na Rekreflám, jestli jste se toho účastnil atd.?

JK: No tak jasně! Byl jsem u toho. Ten Rekreflám vzniknul ze začátku trošku jakoby plíživě. Začalo to velkým turnajem v Korfbalu a u toho se udělal velká společenská akce. Víceméně jsme zjistili, že to jde. A na začátku u toho stál zase kolega Skoumal. A nakonec se z toho stal studentský projekt třetího ročníku, že to studenti do mrtě organizují a prestižní záležitost, vymezit se vůči všem ostatním plesům, tím že jsme to zase chtěli dělat trošku jinak, tím že každý ročník tam měl automaticky

vyhrazené svoje vystoupení a taky to vystoupení chtěl mít nejlepší. Myslím, že to ty studenty a celou rekreologii dávalo obrovsky dohromady. Oni museli studenti celou tu akci zvládnout uspořádat organizačně i ekonomicky. Což souviselo s tím našim studijním oborem. My jsme se snažili dělat činnosti, na kterých se dá udělat osobnostně-sociální rozvoj lidí, tzn. horolezectví, kanoistika, rafting, cyklistika, windsurfing, prostě to co tady nebylo. Cílem bylo, aby to byly aktivity, které člověk může provozovat celý život. Proto, jsme tam dali i ten tenis, nebo golf, plavání, umělecké aktivity, cvičení s hudbou obecně, hry ve vodě a pak ještě činnosti, které jsou komerčně využitelné. Protože ten člověk, když skončí, nebo už v rámci studia může vydělat trošku peněz a to může být odrazový můstek, když bude umět jezdit na snowboardu, nebo na lyžích, na lodi, nebo na raftech. Pak měli mnohdy ti lidi svoje lyžařské školy, nebo jezdili na raftech atd.

5.8 Rozhovor s pátým vedoucím KRL, Mgr. Zdeňkem Hamříkem, Ph.D.

Rozhovor se uskutečnil 18. 9. 2012 na Katedře rekreologie FTK UP v Olomouci.

MZ: Jak jste se dostal na fakultu, jaké bylo zahájení Vaší pedagog. kariéry, co jste vystudoval, nebo kde jste nejprve učil, působil atd.?

ZH: Narodil jsem se v roce 1982, pocházím z Mohelnice a gymnázium jsem vystudoval v Litovli. Na katedru jsem se dostal tak, že jsem tady vystudoval především, obor rekreologii a potom jsem nastoupil doktorské studium, během té doby se člověk samozřejmě nevěnuje jenom tomu, takže já jsem působil jednak jako lektor v řadě firem, institucí, dlouhou dobu jsem učil ASC tady na univerzitě, absolvoval jsem i řadu pobytů v zahraničí, ale to primární je, že toto je moje domovská katedra, nebo domovská fakulta a domovská univerzita. Takže takto jsem se dostal k rekreologii.

MZ: Co Vás k tomu vedlo, nebo proč jste si vybral rekreologii jako obor? Nebo jestli máte k tomu bližší vztah nebo ke sportu apod.?

ZH: Určitě. Já jsem od malička od děcka sportoval. Takže od fotbalu, karate, tenis, běh, takže takovej ten základ k tomu, že jsem se rozhodl studovat tady na univerzitě, tak byl určitě vytvořený. Jenom jsem nevěděl, kterej obor. Hlásil jsem se na tělesnou výchovu myslím, hlásil jsem se teda i na umělecky založené školy na JAMU na muzikálové herectví, protože to byla oblast, které jsem se věnoval poměrně taky dost.

MZ: Já jsem se dočetl někde, že jste písničkář nebo folkař, nebo něco s muzikou.

ZH: Ano, folkař. V roce 2009 jsem vyhrál portu, takže to jsou takové moje koníčky. Nevěděl jsem dlouhou dobu, jestli to muzikantské, nebo spíše to sportovní, ale nakonec to dopadlo takhle. Byl jsem přijatý na rekreologii a začal jsem studovat rekreologii. Obor, který mi od začátku dával smysl a určitým způsobem jako jinak, vysvětloval ty věci a jejich kontext ať už s pohybovou aktivitou, volným časem, životním stylem a myslím si, že dává to studium vzhledem k tomu, co se děje v současné společnosti určitou logiku, že tohleto řešit má určitý význam.

MZ: Udělám jen malou odbočku. V současnosti se té muzice už nevěnujete?

ZH: Ale je to na vedlejší koleji. Ani tak ne, že by na to nebyl čas, koncert občas odehrajou nějaký, ale není jich samozřejmě tolik jako před čtyřmi, pěti roky.

MZ: Mám zde zmínku ohledně Rekoflámu, že začal v roce 1994. Jestli se toho zúčastňujete apod.?

ZH: Já se účastním pravidelně. Já si myslím, že ty studentské akce mají velký smysl v tom, že se ti studenti setkávají i mimo výuku. Což je tady na tomto oboru docela specifické, že se setkávají v hospodě na akcích a jinde. Ale má význam, že řeší něco smysluplného, co je jako ročník dává dohromady. Myslím, že to je jako docela velká přidaná hodnota a v rámci toho bakalářského studia se to daří realizovat a věřím, že se to bude dařit realizovat i nadále. Že v podstatě od toho prvního ročníku, kdy jsou spolu a není to jenom Rekreflám, kterej to zakončuje, ale i to Vánočnění, který vzniklo takovou spontánní akcí studentskou a už je z toho docela taková pěkná tradice, že studenti organizují nějaké posezení svoje i katedry dohromady. Pak je Pasování prvního ročníku a pak je největší projekt Rekreflám. Který je dneska s poměrně velkým rozpočtem a s takovou vizí, že studenti se na tom učí takové akce organizovat, rozhodnou si, kdo to povede, kdo je za co zodpovědný, kdo má na starosti jakou oblast apod. Vždycky pod vedením garanta toho ročníku.

MZ: Zmínil jste Vánočnění? O tom kolegové před Vámi vůbec nemluvili.

ZH: Vánočnění je akce, kterou zorganizoval ročník tak 5-6 let zpátky, pak to jeden rok nebylo a teď si myslím, že tak třikrát po sobě zase ano. Začal s tím jeden ročník, nevím kterej, ale když se říkalo, že v tom ročníku nic není, nějaký ročníkový miniprojekt, nebo něco na čem by společně pracovali, takže vymysleli tohle, udělalo se první Vánočnění, myslím, že to bylo u Kapličky (pozn. Hostinec U Kapičky, Řepčín) tady v Olomouci, což je asi hezčí prostředí než Pelikán (pozn. Restaurace U Pelikána, Hejčín), kde bylo tradičně Pasování. Je to zajímavá akce, do které se zapojíte, máte prostor, nebo nemusíte.

MZ: Letní, zimní kurzy, Prázdninová škola Lipnice, Rychleby apod. Jestli jste tam jezdil, účastnil se toho, nebo se stále účastníte?

ZH: Jako student jsem se toho přirozeně účastnil, žádný z těch kurzů nevedu a nepovedu, protože to není moje specializace. Ale každý rok jsem na nějakém z nich. Ať už jako host, nebo se podílím na tom programu na Lipnici. Někdy i v rámci zimy, ale teď už teda méně, protože tohleto není možné v rámci množství těch věcí řešit. A jsou tady lidé, kteří jsou kvalitní a dělají to řadu let a má to myšlenku nějakou. Jsem i rád, že to je. Ta Lipnice je tradiční. To, že se to posunulo na Rychleby, je možná důsledkem nějakého vývoje, fakt je ten, že KRL měla před těmi třemi, čtyřmi roky tolik studentů, že těch kurzů, se najedou udělalo šest. Takže ta kapacita nedostačovala a to si myslím, že byl ten hlavní důvod, proč se to udělalo na Rychlebech, v jiném prostředí, jinak, aniž

to hodnotím jestli lépe, nebo hůře. Prostě jinak, což bych řekl, že je dobře. Protože každý si může vybrat to své prostředí. Jinak díky té politice fakultní dřívější, ale i univerzitní, ty počty studentů, které tady studují, ty kurzy ztratily takové to, co jsem na kurzu zažil ještě asi já, že na kurzu zimmím bylo šest učitelů z katedry nebo osm. A to má samozřejmě jinou váhu, než když to dělají studenti studentům. Protože dneska je ta praxe prostě taková, že na kurz odjíždějí dva pedagogové a studenti na praxi. Taky to má svoje výhody, taky to má řadu plusů, zejména ke vztahu k těm studentům, kteří tu praxi dělají, ale má to trošku jiný náboj, než který to mělo dřív. Neříkám, že je to dobře, nebo špatně. Ale je to prostě nějaký trend, který v rámci těch VŠ škol byl, maximalizovat počty studentů. Záměrně říkám byl, protože teď se to výrazně obrací.

MZ: Zmínil jste v souvislosti s kurzy, že to není Vaše specializace. A v úvodu o tom zmínka nepadla. Takže bych se zeptal, co je Vaše specializace?

ZH: Moje hlavní zaměření je životní styl a zdraví. A ty aspekty volného času, rekreace jsou na tom kontextu. Kromě té práce na katedře jsem ještě zástupce hlavního řešitele za Českou republiku HBSC studie (The Health Behavior in School-aged Children). Což je největší výzkumná studie na světě v oblasti životního stylu dětí a školáků, se vzorkem přibližně 230 000 dětí.

MZ: Máte nějaké cíle a vize do budoucna kam chcete KRL nasměrovat, nebo jestli ji chcete nějak reformovat?

ZH: Určitě ano. Šel jsem i na tu pozici, že je to obrovsky perspektivní, atraktivní studium s obrovským potenciálem a obrovskou potřebou společnosti tohoto oboru, který by řešil komplexně životní styl ve vztahu ke zdraví člověka, ke zdraví společnosti, nejen v tom kontextu individuálním, ale trošičku celospolečenským. Tuto filozofii si myslím, že to pořád šanci má a potenciál být unikátní, což si myslím, že při založení tohoto oboru bylo, ale teď se to trošku ztrácí. Takže to je taková vize, minimálně na té středoevropské úrovni pracovat na tom, aby s té katedry během nějaké doby byla středoevropská, nebo východoevropská špička.

MZ: Otázka týkající se mezinárodní spolupráce KRL atd.?

ZH: Já ještě řeknu k té předchozí. On ten obor je dost široký a v tom je jeho hlavní nevýhoda i výhoda. Nevýhoda v tom, že těžko člověk může být špičkový v oblasti cestovního ruchu, v oboru managementu sportu, v oboru podpory pohybové aktivity zdraví a ještě v oboru, zážitkové pedagogiky a výchovy v přírodě, nebo bych řekl té programové. Ale to pracoviště takto teďka rozčleněné je a každá ta oblast, má

prostě nějaká specifika a my jsme to rozdělili do těch dvou specializací, management životního stylu a management rekreace a cestovního ruchu a v těchto intencích se musíme snažit být špička v tom oboru. Což je těžké a to je ta nevýhoda toho oboru. Jsou tady 4 oblasti, ne vždycky je to personálně úplně na 100% zajištěné. Dokázal bych si představit, že na cestovní ruch tady bude daleko více lidí na katedře, takže to je ta nevýhoda. Výhoda je, že ten student, který tady absolvuje, dostává poměrně široký přehled o možnostech uplatnění, o tom kde všude se dá směřovat a pak už je to jen na něm aby to udělal s pomocí těch lidí. V mojí praxi mi to vždy pomáhalo. Dokázal jsem se bavit i s lékařem, dokázal jsem se bavit s lidmi s Czech tourismu, dokázal jsem se bavit s někým kdo má firmu na zážitky, nebo kdo dělá kurzy a podobné věci. Takže z pohledu absolventa je to v tomto ohledu dobré. S tím souvisí ten další rozvoj pracoviště, zahraniční spolupráce, rozvoj, projekty, věda a výzkum a další.

Vy jste se ptal na zahraniční spolupráci. Dneska se nemůžeme uzavřít nějakým českým paradigmatům, které se tady řeší, bez začlenění do Evropského, nebo celosvětového kontextu, ať už co se týká výuky, výzkumu, nebo projektu. To je priorita, která bych řekl, že patří k těm nejvyšším.

MZ: Cestoval jste někam do ciziny skrze to? Tak jak třeba zmiňoval kolega Kratochvíl, nebo Bokůvka?

ZH: Nemyslím, že je to dneska potřeba jezdit. Všechno najdete na internetu. Tehdy to tak ještě nebylo, dneska to tak je! Od různé podpory a vědy a všeho. Cesty za tímto účelem dneska trochu ztratily smysl. Já pokud jsem někde byl, tak to bylo na ty pracoviště, kde už jsme něco řešili. V Torontu. Největší světový kongres o pohybové aktivitě a zdraví, kde jsme byly 3 týdny a následně na Toronto University.

MZ: Jak vidíte postavení KRL mezi ostatními VŠ v rámci ČR?

ZH: Já věřím, že je to pořád nejhodnotnější z těch oborů rekreologických disciplín které jsou. Na druhou stranu musím říci, že to byla jedna z mých motivací, proč jsem šel do konkurzu na vedoucího KRL. Protože se mi zdálo, že to pracoviště ztrácí. Ve vztahu k té konkurenci a jiným pracovištím trochu dech. A že dneska to chce se orientovat trochu jinak, než jen na výuku a maximalizaci počtu studentů. Takže věřím, že to pracoviště stále na to má a bude mít. Cítil jsem potřebu dalšího rozvoje tohoto pracoviště, tak to chce udělat velký kus práce v oblasti vědy a výzkumu a velký kus práce v oblasti projektu a projektového řízení. A co je další věc, kterou je potřeba říci, tak nám se hodně razantním způsobem mění podmínky ve kterých se VŠ pohybují.

Dneska jsme ve fázi, kdy kromě výuky, je potřeba hodně kvalitně zajistit vědu a výzkum a rozvoj toho pracoviště ve formě projektů. A v těchto 2 částech si myslím, že jsme byli slabší, ale bez nich to nejde.

Co se týká akreditační komise, tak pokud to pracoviště není úspěšné ve vědě a výzkumu a v publikačních činnostech, tak nedostává akreditaci, tím pádem nemá studenty, tak tím pádem zaniká. Velmi jednoduchá rovnice. A to dříve nebylo! To se hodně změnilo za posledních 5 let a myslím si, že to bude ještě ostřejší ten boj, protože je fakt, že dneska je převyšováno. Každý má dnes VŠ, minimálně bakaláře, trh na to není zvědavý a z hlediska těch lidí kteří vychází VŠ, tak jsme se dostali do situace, kdy to není v pořádku úplně. Takže přirozeně tlačí vláda na to, ať se zredukuje počet VŠ, ať se zredukuje počet přijímaných studentů, zvýší se kvalita výuky, zvýší se kvalita vědy a výzkumu na VŠ a vysoké školy by měly být nositelem těch dominantních výzkumů jako je to všude v zahraničí. Což u nás není, zatím, ale pokud se nebudeme schopni prosadit v této oblasti, tak nemá smysl dál pokračovat. Protože za pár let a to třeba 3, 4 roky prostě nedostaneme akreditaci a tím pádem to pracoviště končí. Bez ohledu na to jakou má historii, bez ohledu na to že to byl první obor, bez ohledu na to kolik vchoval úspěšných absolventů, prostě je to jedno.

MZ: Jak vidíte postavení KRL v rámci FTK? Jak si stojí a podpora ze strany vedení fakulty?

ZH: Já to vidím tak, že rekreologie je pro fakultu stěžejní obor. Prostě máme nejvíce studentů, je to obor, na který se hlásí dlouhodobě nejvíce uchazečů a že za to dvouleté snažení můžeme říci, že co se týká vědy a výzkumu tak výrazně přispívá ke zvýšení kvality celé fakulty. Já mám ze strany vedení podporu, nebo to tak aspoň cítím. Ano, proběhly nějaké změny, které na katedře znamenaly i personální změny, na druhou stranu myslím, že to pracoviště opravdu může chytit jakýsi druhý dech a stát se špičkou.

MZ: Co byste mi řekl k problematice získávání akreditací?

ZH: Souvisí to s těmi tendencemi, které jsou. Akreditační komise (AK) tlačí na redukci oborů, ekonomických oborů a nedává to zadarmo VŠ, ani vysokým školám soukromým, ani veřejným a stav je takový, že s akreditační komise tlačí na to, aby každý vyučující který vyučuje na VŠ, musí ve svém předmětu, který vyučuje, ať už je předmět jakkoliv zaměřený, psychologicky, manažersky, nebo volnočasově tak musí v dané oblasti publikovat v odborných časopisech, které jsou pro ten obor podstatné. To je současný trend. Pokud to vyučující nesplňuje, nemá co na vysoké škole vyučovat!

Jasně kritérium. A v tomto směru tlačí i AK, abychom se takto začali chovat. Přirozeně, není v tomto směru stejný metr na všechny najednou, protože je to asi v procesu implementace, nebo nevím, také to nemůže být všechno teď hned a okamžitě, aby to všichni splňovali, protože to by jsme pozavírali 80% oborů na vysokých školách. Asi tam bude nějaká doba kdy si VŠ budou muset na ten systém najet, čímž pádem na ně bude větší tlak. I větší tlak na vyučující a celkově na ty fakulty, tak aby se podle toho chovaly. V zahraničí pokud vyučujete na VŠ tak to takto je. Pokud vyučujete, třeba nějaký praktický předmět, tak jste lektor, pokud učíte horolezectví, plavání, tanec, tak jste na úrovni lektora, který v podstatě není vedený jako akademický pracovník se vším všudy. To znamená i s určitým podílem publikačních výstupů a publikační činnosti. Díky tomuto je přirozeně tlak i na naší fakultě, aby se podle toho lidi zařídili. Udělal se kvantifikační systém, kdy je tam nějaký podíl výuky, nějaký podíl výzkumné práce a podíl další organizační činnosti, která je nutná k chodu toho pracoviště. Ale na ten výzkum se tlačí hodně.

MZ: Mám tady ještě otázku Vašich počátků na KRL a nástupu na katedru. Zaregistroval jsem, že to bylo spojeno s určitým napětím, kolizemi mezi kolegy, sepisováním peticí, spolupráce versus nespoupráce apod. Jak a co se vlastně dělo, nebo jak se situace vyvíjela? Zazněly i hlasy, že nastane likvidace a rozpad katedry, zánik oboru apod.

ZH: Já jsem nastupoval asi jak nejmladší vedoucí katedry, nevím jestli v historii novodobé univerzity, což mohlo být vnímáno řadou lidí jako problematické. Konkrétně jsem nastoupil k 1.1.2011. Takže chápu to rozhořčení některých lidí a kolegů, kteří dlouhodobě na té katedře pracovali. Hlavní důvod toho už jsem řekl. Viděl jsem, že ta katedra ztrácí dech, i když to podle mého názoru je dlouhodobě solidně rozjetý, jenomže ztrácela dech a stávala se podle mého názoru a řada kolegů Vám řekne něco jiného, prostě nekonkurenceschopnou v oblasti vědy a výzkumu a v oblasti projektové činnosti. A podle mého názoru to pracoviště bez těchto 2 věcí nemůže existovat. A proto jsem šel do toho konkurzu, přes všechny ty kontroverze, které okolo toho byly. Přes všechno to co bylo někde řešené, pro mě bylo to zásadní si i po těch 2 letech říci, že to má nějaké výsledky ta práce. A byly názory na zrušení katedry, destrukci toho oboru, sloučení s jinými pracovišti a nevím co všechno možného. Určitě si to někdo myslet mohl, ale katedra teď funguje po 2 letech té mojí práce tady. Zároveň když jsem nastupoval, tak jsem si uvědomoval, že ten rok 2011 byl poslední rok, kdy se

dalo velmi výrazně využít té grantové podpory z ESF. V té době bylo potřeba maximalizovat to úsilí o to, abychom byli schopni, vůbec aspoň něco z toho trochu urvat pro rozvoj toho pracoviště. Jinak to prostě budou mít jiná pracoviště. Takže i s tímto jsem do toho trošičku šel, samozřejmě si člověk v tom věku neuvědomí úplně všechny souvislosti, i když ta 2 letá zkušenost je pro mě dosti obohacující ve všech směrech. Akorát můžu doložit výsledky té práce za 2 roky. A to je, že se podařilo získat projekt za 27 mil. korun na inovaci oboru rekreologie, podařilo se získat největší projekt po výzkumném záměru fakulty v oblasti vědy a výzkumu, pracoviště je zapojeno do mezinárodních sítí a projektů, každý z KRL má dneska nad ten standardní úvazek, který na katedře má nějaký další na projektu, nebo nějakým způsobem participuje a má prostor, máme prostředky na to cestovat na konference, prezentovat se, jezdit do zahraničí, potkávat se s lidmi a tvořit další kontakty, záměry, výzkumy.

A jak toto bude hodnocené, tak na to bych si ještě počkal aspoň 2 roky. Kdy s klidným svědomím udělám další výběrové řízení na toho vedoucího, protože si myslím, že je to zdravý proces, který by mohl úplně v pohodě nastat. A nevím, jak to tady bude postavené, nebo nebude, ale to je práce, kterou rád všechnu tu administrativu přenechám někomu jinému a budu se věnovat prorozvojovým věcem pro katedru, ať už výzkumného charakteru, nebo dalšího rozvojového. Na druhou stranu, ta pozice Vám dává určitý background pro vyjednávání na řadě institucí. Nám se podařilo ty naše výsledky prezentovat v Senátu ČR, podařilo se nám to prezentovat v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, daří se nám dostávat tu otázku volného času, pohybové aktivity, zdravého životního stylu dostat do médií. Takže já z toho nemám špatný pocit, ale není to na mě, abych to hodnotil. Musí si to říci někdo jiný. Ale můj názor je takový. Ale udělám maximum, aby se tyto věci dařily do budoucna.

MZ: Takže se dá říci, že ty tlaky na KRL nějak pominuly?

ZH: Nevím jestli pominuly, ale byly personální změny, odešel pan doc. Dohnal, odešel pan dr. Šlachta a teď uvidíme, jaký to bude mít efekt. Ale pracoviště, které nespolupracuje a v řadě oblastí jdou ti lidi proti sobě, jeden nevěří druhému, tak nemůže fungovat. A není tam moc jiné cesty, protože někdo to rozhodnutí musí udělat. Buď odejde vedoucí, nebo odejde část těch zaměstnanců, pokud se to po nějaké době neuklidní. Ale ta doba byla 2 roky. A k tomu uklidnění nedošlo, podle mého názoru a to bylo pro to pracoviště destruktivní.

6 ZÁVĚRY

Cílem bakalářské práce bylo vytvořit přehled historie Katedry rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na základě zvolené metody orální historie, za použití řízených rozhovorů a vzpomínek natočených na audio záznam, se všemi bývalými vedoucími KRL, včetně prvního děkana a spoluzakladatele FTK prof. Bohuslava Hodaně. Následně pro větší historickou komplexnost bylo nutno tyto rozhovory doplnit o exaktní data získaná ze studijní agendy STAG, oficiální informace z webových stránek KRL-UPOL.CZ a Studijních programů (tzv. „zelená kniha“) pro jednotlivé akademické roky 1991-2013.

Dále mým úkolem bylo tyto zaznamenané rozhovory zvukově zpracovat, upravit, přepsat je z akustické podoby do psaného textu, což nebylo tak jednoduché, jak jsem původně předpokládal. Problém byl v technické kvalitě záznamu, který byl pořizován běžně dostupnými technickými prostředky jako notebookem a externím mikrofonom k němu připojeným. Většina rozhovorů z kompromisních důvodů časové dostupnosti dotazovaného a jeho komfortu probíhala na místech, které z hlediska hluku přicházejícího z okolí, např. ulice, nebo kvůli horkému počasí (a otevřeným oknům) nebyla pro záznam zvuku úplně vhodná. Proto se v mnohých pasážích záznamu rozhovoru objevila jízda aut, cinkání tramvají, houkání sirén vozidel záchranného systému nebo běžný hluk ulice, který výrazně zhoršoval srozumitelnost mnohých vět, nebo určitých slov a ztěžoval tak následný přepis rozhovorů do textové podoby. Několikrát nastala i situace, které se podle teorie orálního rozhovoru má tazatel pokusit vyhnout vhodnou volbou místa rozhovoru, aby nebyli dotazovaný a tazatel během rozhovoru někým nebo něčím rušeni. Stalo se, že během rozhovoru dotazovanému zazvonil mobilní telefon a on začal telefonovat, nebo na jeho kancelář klepali studenti a žádali ho o zapsání zápočtů do indexu, což většinou vedlo ke ztrátě koncentrace a původní myšlenky rozhovoru. Tyto narušené pasáže pak musely být proto následně zvukově upraveny a sestříhány. Odšumění, vystříhání pasáží a zvukové úpravy a korekce jsem provedl v počítači pomocí programu Sound Forge Pro 10.0. Následně jsem všechny rozhovory několikrát přeposlouchal a potom je přepisoval po větách a malých částech do textové podoby. Vzhledem k velkému množství a rozsahu textů, který takto vzniknul a který by byl pro bakalářskou práci nadměrný, jsem vybral z těchto textů zajímavé a důležité pasáže, při snaze o co největší zachování jejich objektivitu, autenticity, původního významu, obsahu sdělení, ale i emocí, postojů a

názorů aktérů v nich zmíněných. Tímto způsobem jsem se pokusil ještě více přiblížit počátky vzniku Katedry rekreologie, ale také nastínit „běžný život“ na katedře. Z použitých rozhovorů vyplynula spousta vzpomínek a zajímavých osobních příhod, ale také se ukázalo, že některá období na KRL nebyla jednoduchá a že mezi některými kolegy na katedře panovaly i vztahy komplikované až napjaté. Co jsem během psaní této bakalářské práce pochopil je, že tyto zmíněné problémy se vždy podařilo překonat a najít „správnou cestu“ dále. Za dosavadních 23 let fungování KRL se odvedla obrovská spousta práce, čehož jsem svědkem ze své několikaleté pozice studenta KRL, autora zde publikovaných rozhovorů a čehož nejpřesvědčivějším důkazem jsou stovky úspěšných absolventů KRL, kteří našli své uplatnění na pracovním trhu. Třidvacet let KRL prokázalo, že původní obor rekreologie, který se od počátečního založení KRL v roce 1991 až doposud postupně utvářel, se i nadále neustále vyvíjí. Praxe ukázala, že obor rekreologie, který je věnovaný rozvoji zdraví, rekreaci, volnému času a zdravému životnímu stylu, má svůj nezpochybnitelný význam, jehož faktickým nositelem a zakladatelem v rámci České republiky je právě olomoucká Katedra rekreologie.

Pro zpracování bakalářské práce jsem se snažil použít všechny dostupné materiály a sepsat podstatné informace.

7 SOUHRN

V bakalářské práci se zabývám životem, událostmi a historickým vývojem na Katedře rekreologie Univerzity Palackého v Olomouci, od jejího vzniku v roce 1991 až po současnost. Pro tento úkol, zachycení více než 23 roků historie KRL, jsem použil metody exaktní v kombinaci s metodou orální historie, která byla zvolena jako metoda hlavní. Tímto způsobem jsem se pokusil co nejlépe zprostředkovat pocity, dojmy, myšlenky a směřování vedoucích KRL, ale i dalších akademických pracovníků katedry. Pokusil jsem se přiblížit minulost, události, které probíhaly před mnoha roky, život a práci na katedře, části jejich členů, akademických pracovníků, ale i studentů, jednotlivých osob a osobností poněkud novým a v tomto rozsahu doposud nepublikovaným způsobem. Pro dosažení tohoto cíle jsem se rozhodl po delším rozhodování a úvahách použít právě metodu „orální historie“, která mi k tomuto cíli, za pomoci řízeného a komentovaného rozhovoru záznamu vzpomínek, byť někdy i za cenu dílčích nepřesností a subjektivních pohledů dotazovaných, posloužila. Záměrem bylo vytvořit práci, která bude obsahovat nejen exaktní, archivní historické informace, ale bude obsahovat vzpomínky, fakta, svědectví nebo i zajímavé každodenní příhody a momenty KRL. Vytvořit bakalářskou práci tak, aby splňovala všechny formální náležitosti předepsané Kompendiem, ale zároveň práci, která by byla čtením poutavým, zajímavým a čtivým. Mým záměrem rovněž bylo, aby má bakalářská práce mohla být použita jako přínos, pro doplnění archivu nebo kroniky Katedry rekreologie. Pro doplnění informací získaných metodou orální a získání dalších potřebných objektivních informací jsem použil další historiografické metody.

Práci jsem rozčlenil do několika kapitol. V nich se nejprve krátce věnuji samotné Univerzitě Palackého, Fakultě tělesné kultury a okolnostem, jež předcházely samotnému vzniku Katedry rekreologie, včetně vzniku Fakulty tělesné kultury. V jednotlivých rozhovorech jsem se snažil zachytit i obraz samotné osobnosti vedoucího katedry, v historickém kontextu doby a jejího každodenního života a fungování. Pokusil jsem se řízenými rozhovory zachytit nejdůležitější momenty KRL, události, které ji významně ovlivnily a formovaly, otázky dotýkající se personálních vztahů a interakcí učitelů, ale i studentů KRL. Zběžně jsem se seznámil s financováním provozu katedry, uvědomil si význam KRL a její význam v rámci Fakulty tělesné kultury. Otevřel jsem i problematiku získávání akreditací, spolupráce KRL se zahraničními vysokými školami nebo okolností vzniku kombinovaného studia apod.

8 SUMMARY

The thesis deals with the historical development of the Department of Recreationology, Palacký University in Olomouc, from its formation to the present. The main aim of this thesis is to create an interesting work which will include not only historical archival information, but will be engaging, readable and will be used in the archives or chronicles of the department.

To achieve this, I mostly use the method of controlled oral interview and recorded memories. To minimize the subjective perspective of the respondents and make the statistical data more objective, I also use other historiographical research methods.

The work is divided into several chapters. First, I deal with the circumstances preceding the formation of the Department of Recreationology, including the formation of the Faculty of Physical Culture (FPC). Then I record the development of the department, its most important moments, events, financial budget, its position within the FPC, the process of gaining accreditation, the international cooperation with foreign universities, the establishment of part-time studies, etc. In addition, I present the names of heads of the department, deans of FPC and interesting personalities working at the department both in the past and at the present time.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Vaněk, M., a kol. (2003). *Orální historie. Metodické a „technické“ postupy*. Olomouc : UP v Olomouci.
- Hodaň, B., & Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Hanex.
- Bartoš, P., Hanelová, Z., Janura, M., Macháčková, M., Píková, Y., & Sýkorová, M. (2003). *Přehled o činnosti za rok 2002*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Fiala, J., Kašpar, Z., Mlčák, L., Pojzl, M., & Urbášek, P. (2009). *Univerzita v Olomouci (1573 – 2009)*. Olomouc: Univerzity Palackého.
- Hanelová, Z., Janura, M., Macháčková, M., Píková, Y., Sýkorová, M. (2004). *Přehled o činnosti za rok 2003*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Janura, M., Macháčková, M., Píková, Y., & Sýkorová, M. (2005). *Přehled o činnosti za rok 2004*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Janura, M., Macháčková, M., Sýkorová, M. (2006). *Přehled o činnosti za rok 2005*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Janura, M., Macháčková, M., & Sýkorová, M. (2007). *Přehled o činnosti za rok 2006*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Janura, M., Macháčková, M., Sýkorová, M. (2008). *Přehled o činnosti za rok 2007*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Janura, M., Macháčková, M., Sýkorová, M. (2009). *Přehled o činnosti za rok 2008*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Janura, M., Macháčková, M., Sýkorová, M. (2010). *Přehled o činnosti za rok 2009*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hanelová, Z., Hanusová, H., Jirásek, I., Macháčková, M. (2011). *Přehled o činnosti za rok 2010*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (1998). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1998-1999]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (1999). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1999-2000]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2000). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2000-2001]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2001). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2001-2002]. Olomouc: Univerzita Palackého.

- Horák, S. (Ed.). (2002). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2002-2003]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2003). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2003-2004]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2004). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2004-2005]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2005). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2005-2006]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2006). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2006-2007]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2007). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2007-2008]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2008). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2008-2009]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2009). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2009-2010]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Horák, S. (Ed.). (2010). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 2010-2011]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Chalupa, T. (2009). *Studij na univerzitě Palackého v Olomouci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Lón, F. (1973). *Univerzita Palackého v Olomouci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Macháčková, M. (2002). *Přehled o činnosti za rok 2001*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1991). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1991-1992]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1992). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1992-1993]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1993). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1993-1994]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1994). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1994-1995]. Olomouc: Univerzita Palackého.

- Minář, F. (Ed.). (1995). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1995-1996]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1996). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1996-1997]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Minář, F. (Ed.). (1997). *Fakulta tělesné kultury* [Studijní program na studijní rok 1997-1998]. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Palaščák, R. (2008). *Studuj na univerzitě Palackého v Olomouci*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Štekr, V. (1996). Fakulta tělesné kultury. In B. Hejtmánek, R. Hladký, B. Hlůza, V. Malíšek, J. Miller, M. Pojsl, M. Pospíchal, V. Štekr, P. Urbášek, M. Veselovský, E. Wondrák, *Padesát let z dějin obnovené univerzity* (pp. 113-118). Olomouc: Univerzita Palackého.
- Štekr, V. (1999). *Historie školní tělesné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Štekr, V., & Válková, H. (2001). *Fakulta tělesné kultury*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Univerzita Palackého v Olomouci. (2009, Květen). *Výroční zpráva o činnosti za rok 2008*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Univerzita Palackého v Olomouci. (2010). *Výroční zpráva o činnosti za rok 2009*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Navrátil, J. (1973). *Kapitoly z dějin olomoucké university 1573 – 1973*. Ostrava: Profil.
- VANĚK, M. & MÜCKE, P. & PELIKÁNOVÁ, H. (2007). *Naslouchat hlasům paměti: Teoretické a praktické aspekty orální historie*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.
- Ovčačíková, M. (2011). *Dvacet let historie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci*. Olomouc: Bakalářská práce, FTK Univerzita Palackého.
- Kirchmayer, A. (2010). *Osobnostný rozvoj a uplatnenie absolventov Katedry rekreologie ako prostriedok hodnotenia kvality študijného programu*. Olomouc: Magisterská práce, FTK Univerzita Palackého.
- Orální historie.(2014), *Orální historie*. Retrieved 5.5.2014 from World Wide Web: http://cs.wikipedia.org/wiki/Oralni_historie
- Univerzita Palackého.(2014), *FTK-Katedra rekreologie-O katedře*. Retrieved 5.4.2012 from World Wide Web: <http://ftk.upol.cz/menu/struktura-ftk/katedry-a-institut/katedra-rekreologie/o-katedre/>

10 PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Obrázek 2. Rekreativní 2012, Cirkusové šapitó.

Obrázek 3. Rekreativní 2012, Cirkusové šapitó.

Příloha 2. DVD výběr obrázků některých akcí KRL